

[ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2013 ▶ ΑΡ. 47]

panorama

inforegio

▶ Οικοκαινοτομία

Οι περιφέρειες της ΕΕ ως αιχμή του δόρατος
στο δρόμο προς την πράσινη οικονομία

▶ OPEN DAYS: Οι περιφέρειες
και οι πόλεις της Ευρώπης
απογειώνονται για το 2020

▶ Μακροπεριφερειακές
στρατηγικές

▶ Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ:
πιο γρήγορο και απλό

Περιφερειακής
και Πολεοδομικής
Πολιτικής

▶8

▶ **ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ** 3
Επίτροπος Johannes Hahn

▶ **ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΗ ΚΑΙ ΑΠΛΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ** 4-5

▶ **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΚΙΝΗΤΗΡΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ;** 6-7

▶ **ΑΡΘΡΟ** 8-11
ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΙΧΜΗ ΤΟΥ ΔΟΡΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

▶ **ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΠΟ ΤΙΣ OPEN DAYS** 12-13

▶ **ΤΟ ΕΤΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ** 14-15

▶ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ** 16-17

▶ **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ** 18-19

▶ **Η ΚΙΝΑ, Η ΙΑΠΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΕΕ** 20-21

▶ **ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ** 22-25

▶ **ΜΕ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΓΙΑ** 26-29
Εθνικές και περιφερειακές προοπτικές για την πολιτική συνοχής

▶ **ΧΑΡΤΕΣ** 30-31
Πληθυσμός που κινδυνεύει από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, 2011
Αλλαγή στο τμήμα του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, 2008-2011

▶ **ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ** 32-33

▶ **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ** 34-37
Παραδείγματα έργων από τη Δημοκρατία της Τσεχίας, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, και έργων Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

▶ **«ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ» ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ, 2007-2013** 38-39

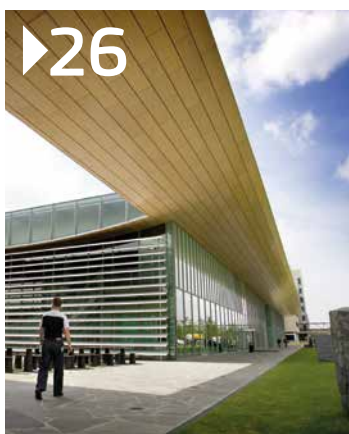
▶ **ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ** 40

▶14

▶22

▶26

▶38

Φωτογραφίες (σελίδες):

Εξώφυλλο: Εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών

σε αστικό χώρο στο Zadar,

Κροατία © Milosz_M/Shutterstock.com

Εξώφυλλο 3, 6, 7, 20, 21, 22, 32, 34: © Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σελίδα 4: © Shutterstock

Εξώφυλλο 8-9: © European Commission, Le Havre © Igor Plotnikov/

Shutterstock.com

Σελίδα 10: © Styria, Αυστρία

Σελίδα 11: © Cleantech, Φινλανδία

Σελίδα 13: © Ένωση Περιφερειακών Μελετών

Σελίδα 14: © ECORYS

Σελίδα 19: © INITS

Εξώφυλλο 24-25: Η νησίδα Sveti Stefan

© Πρωτοβουλία Αδριατικής & Ιονίου,

Ventspils © Shutterstock; Baltic Deal © Leyre Mira

Εξώφυλλο 27, 28, 29: Κάτω Χώρες © Επαρχία Noord-Brabant,

Δημοκρατία της Τσεχίας © Υπουργείο Περιφερειακής

Ανάπτυξης, Βέλγιο

© Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Σελίδα 33: © Gobierno de Extremadura

Εξώφυλλο 35, 36, 37: © LEC; © FIN-EN; © ROP Střední Čechy

Εξώφυλλο 38-39: Γερμανία © CRTD, Λονδίνο © Κολλέγιο Σχεδίου

και Επικοινωνίας Ravensbourne, Ισπανία © IDEA

Το περιοδικό αυτό εκδίδεται στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά, σε ανακυκλωμένο χαρτί. Διατίθεται σε 22 γλώσσες στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_el.cfm

Το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης οριστικοποιήθηκε τον Ιούνιο 2013.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ούτε άλλο πρόσωπο που λειτουργεί για λογαριασμό της μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για τη χρήση των πληροφοριών της παρούσας έκδοσης, όπως και για τυχόν σφάλματα παρά την προσοχή στην προετοιμασία και τον έλεγχο. Η παρούσα έκδοση δεν αντικατοπτρίζει αναγκαστικά την άποψη ή τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ISSN 1725-8138

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση της αναφοράς της πηγής.

Για χρήση/αναπαραγωγή υλικού που αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία τρίτου μέρους, η εν λόγω άδεια πρέπει να ληφθεί από τον/τους κατόχους των πνευματικών δικαιωμάτων.

► ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Johannes Hahn

Μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπεύθυνος της περιφερειακής πολιτικής

Τα Κράτη Μέλη κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2014-2020, στο οποίο ορίζονται τα ανώτατα ποσά που θα διατεθούν για κάθε μεγάλη κατηγορία δαπανών. Πλέον υπόκειται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου το φθινόπωρο. Αν και θα υπάρξουν περικοπές σε πολλούς τομείς πολιτικής, η περιφερειακή πολιτική είναι ένας από τους τομείς που θα επηρεαστούν το λιγότερο.

Αυτή η απόφαση συνιστά αναγνώριση στο υψηλότερο επίπεδο της σημασίας της περιφερειακής πολιτικής και της συμβολής της στην οικονομική δραστηριότητα, την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε μετατόπιση της περιφερειακής πολιτικής από μια πολιτική προσανατολισμένη στις υποδομές προς μια πολιτική επενδύσεων που τονώνει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη. Τα περιφερειακά ταμεία αποτελούν πλέον τις βασικές κινητήριες δυνάμεις της Ευρώπης με σκοπό την εκ νέου επικέντρωση, αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας παράλληλα με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Περιφερειακή πολιτική της ΕΕ 2014-2020

Η νέα και αναμορφωμένη περιφερειακή πολιτική της ΕΕ θα εξοπλίσει την Ευρώπη ακόμα καλύτερα προκειμένου να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες προκλήσεις για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη: ανεργία, έλλειψη ανταγωνιστικότητας και κλιματική αλλαγή. Οι επενδύσεις κατά την ερχόμενη δημοσιονομική περίοδο έχουν ως στόχο την επίτευξη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υποστηρίζουν βασικούς τομείς οικονομικής ανάπτυξης, όπως υποστήριξη των ΜΜΕ, έρευνα και καινοτομία, το ψηφιακό θεματολόγιο και η οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα, όπως περιγράφονται στην αναπτυξιακή στρατηγική «Ευρώπη 2020». Αυτές οι ενέργειες θα κινητοποιήσουν το πλήρες δυναμικό των περιφερειών της Ευρώπης για την ανόρθωση των οικονομιών τους πάνω σε ανταγωνιστικά θεμέλια.

Η καινοτομία αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες στο προσχέδιο της περιόδου 2014-2020 και μια «έξυπνη περιφερειακή πολιτική» είναι απαραίτητη για τη βέλτιστη αξιοποίηση των περιορισμένων δημόσιων πόρων. Το κλειδί για τη στρατηγική αυτή είναι η έξυπνη εξειδίκευση, στο πλαίσιο της οποίας μια περιφέρεια επιλέγει περιορισμένο αριθμό οικονομικών προτεραιοτήτων στη βάση των δικών της δυνατών σημείων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων στην παγκόσμια αγορά. Ο δρόμος της έξυπνης εξειδίκευσης απαιτεί μια σαφή εικόνα των δυνατών σημείων και των αδυναμιών μιας περιφέρειας. Το σύνολο της χρηματοδότησης και των προσπαθειών πρέπει να επικεντρωθεί σε αυτές, προκειμένου να διασφαλιστεί ο μέγιστος μακροχρόνιος αντίκτυπος και η βέλτιστη αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων.

Οι περιφέρειες και οι πόλεις της Ευρώπης απογειώνονται για το 2020

Οι OPEN DAYS 2013 με τίτλο «Οι περιφέρειες και οι πόλεις της Ευρώπης απογειώνονται για το 2020», που θα πραγματοποιηθούν από τις 7 μέχρι τις 10 Οκτωβρίου 2013, διοργανώνονται σε μια ιδιαίτερα σημαντική στιγμή για την περιφερειακή πολιτική. Περιφέρειες και πόλεις ολοκληρώνουν μέσα στους επόμενους μήνες τις προετοιμασίες τους για τα προγράμματα πολιτικής συνοχής της ΕΕ κατά την περίοδο 2014-2020. Οι OPEN DAYS αποτελούν την ιδανική ευκαιρία για να μάθουν περισσότερα σχετικά με τις προτεραιότητες και τις προκλήσεις της επόμενης φάσης των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων και να ανταλλάξουν απόψεις για τους τρόπους καλύτερης στόχευσης αυτών των ταμείων. Είναι ζωτικής σημασίας για τις περιφέρειες και τις πόλεις να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση περιφερειακών πολιτικών που έχουν πραγματικό αντίκτυπο υπέρ των πολιτών της Ευρώπης και ενεργοποιούν αναπτυξιακές διαδικασίες μακράς πνοής.

▶ ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΗ ΚΑΙ ΑΠΛΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΡΙΣΗΣ;

Η Ιταλία ενισχύθηκε με περίπου 500 εκατ. EUR μετά τον σεισμό στο Abruzzo τον Απρίλιο 2009.

Για πάνω από μια δεκαετία, το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ) παρέχει υποστήριξη σε περιφέρειες της Ευρώπης που έχουν πληγεί από μείζονες φυσικές καταστροφές. Οι νέες προτάσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν στόχο να κάνουν τη λειτουργία του ταμείου για φυσικές καταστροφές πιο απλή, γρήγορη και αποτελεσματική. Θα υπάρχει πρόβλεψη για προκαταβολή των κονδυλίων και πιο ξεκάθαρα κριτήρια για τους δικαιούχους.

Από την ίδρυσή του το 2002, το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ έχει παράσχει υποστήριξη σε 52 καταστροφές σε όλη την Ευρώπη, όπως σεισμούς, πυρκαγιές δασών, ξηρασίες, καταιγίδες και πλημμύρες. Έχουν δοθεί περισσότερα από 3,2 δις EUR ενισχύσεων σε 23 χώρες.

Στο πλαίσιο των νέων προτάσεων που παρουσιάστηκαν στις 25 Ιουλίου, θα διατίθεται προκαταβολή σε περιοχές που πλήττονται από μια καταστροφή για πρώτη φορά. Το ποσό θα ισούται με το 10% της αναμενόμενης συμβολής (με ανώτατο όριο τα 30 εκατ. EUR).

Η διαδικασία λήψης της ανακούφισης θα επιταχυνθεί μέσω της συγχώνευσης των διαδικασιών έγκρισης και υλοποίησης σε μία.

Το αντικείμενο δραστηριότητας του Ταμείου Αλληλεγγύης θα διασαφηνιστεί και θα περιοριστεί σε φυσικές καταστροφές, ενώ θα περιλαμβάνει και ειδική πρόβλεψη για περιπτώσεις ξηρασίας. Θα καλύπτονται συγκεκριμένες ανθρωπογενείς καταστροφές που είναι άμεση συνέπεια φυσικής καταστροφής και συνιστούν παρεπόμενο διαδοχικό αποτέλεσμα.

Θα εισαχθούν πιο σαφείς κανόνες επιλεξιμότητας και θα υπάρξει ένα μόνο κριτήριο για πιο περιορισμένες «περιφερειακές» καταστροφές. Αυτό θα βασιστεί στο ελάχιστο όριο του 1,5% του περιφερειακού ΑΕγχΠ.

Ανάγκη για μεταρρύθμιση

Το Ταμείο Αλληλεγγύης δημιουργήθηκε στον απόηχο των σοβαρών πλημμυρών στην κεντρική Ευρώπη το καλοκαίρι του 2002. Μεταξύ των πιο σημαντικών του παρεμβάσεων είναι ο σεισμός στο Abruzzo της Ιταλίας το 2009, και ο σεισμός στην Emilia-Romagna τον Μάιο 2012 που ενισχύθηκαν από κοινού με περισσότερο από 1 δις EUR. Το Ταμείο κλήθηκε από πολλές χώρες της ΕΕ να παράσχει έκτακτη υποστήριξη απέναντι σε πλημμύρες, καταιγίδες και πυρκαγιές σε δάση. Επί του παρόντος, έχει εμπλακεί στην παροχή υποστήριξης λόγω των ολέθριων πλημμυρών φέτος στη Γερμανία και τις γειτονικές κεντροευρωπαϊκές χώρες.

ΤΙ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ

Το ΤΑΕΕ συμπληρώνει τις δαπάνες των Κρατών Μελών για τη χρηματοδότηση ουσιαστικών λειτουργιών έκτακτης ανάγκης που αναλαμβάνουν οι δημόσιες αρχές, όπως:

- ▶ Αποκατάσταση της κανονικής λειτουργίας βασικών υποδομών, π.χ. ενέργεια, ύδρευση, μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, υγεία και εκπαίδευση,
- ▶ προσωρινή φιλοξενία και κόστος υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης για την κάλυψη των άμεσων αναγκών του πληθυσμού,
- ▶ εξασφάλιση των υποδομών πρόληψης όπως φράγματα και τάφροι,
- ▶ μέτρα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ▶ καθαρισμός χώρου λειτουργιών.

Ζημιές ιδιωτών, όπως ζημιές σε ιδιωτικές κατοικίες, επιχειρήσεις και απώλεια εσόδων συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών, θεωρούνται κατά αρχήν ως ασφαλιστέα και δεν καλύπτονται.

Η βοήθεια από το Ταμείο έγκειται ουσιαστικά στη χρηματοδότηση των λειτουργιών έκτακτης ανάγκης από τις δημόσιες αρχές. Δεν καλύπτονται ζημιές που υπέστησαν μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα ή απώλειες εσόδων. Αυτή η χρηματοοικονομική ενίσχυση είναι διαθέσιμη σε όλα τα Κράτη Μέλη και τις χώρες των οποίων η ένταξη βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση.

Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, κατέστη όλο και πιο σαφές ότι η διαδικασία χρηματοδότησης δεν ανταποκρινόταν ικανοποιητικά. Η διαδικασία χορήγησης της βοήθειας είναι χρονοβόρα και συχνά παίρνει μέχρι και ένα έτος από την καταστροφή για να γίνει η καταβολή. Αν και το εργαλείο λειτουργεί με μεγάλη επιτυχία σε «μείζονες» φυσικές καταστροφές, τα δύο τρίτα των αιτήσεων που λαμβάνονται αφορούν πολύ μικρότερες «περιφερειακές» καταστροφές –όπως ονομάζονται, με κόστη ζημιών κάτω από το ελάχιστο όριο. Η μεγάλη πλειονότητα αυτών των αιτήσεων δεν πληρούσε τα έκτακτα κριτήρια και απορριπτόταν αναγκαστικά προκαλώντας απογοήτευση στους ενδιαφερόμενους πληθυσμούς.

Οι νέες προτάσεις διατυπώνουν πιο σαφώς το ποιος και τι είναι επιλέξιμο, ιδίως αναφορικά με «περιφερειακές» καταστροφές. Οι κανόνες απλοποιήθηκαν έτσι ώστε η ενίσχυση να καταβάλλεται πιο γρήγορα και να προσφέρεται η δυνατότητα της προκαταβολής για την πρώτη φορά.

Θεματική προτεραιότητα – πρόληψη κινδύνου

Οι αναθεωρημένοι κανόνες του Ταμείου Αλληλεγγύης ενθαρρύνουν τα Κράτη Μέλη να υλοποιούν στρατηγικές πρόληψης καταστροφών και διαχείρισης κινδύνου. Κατά τη διάρκεια της δημοσιονομικής περιόδου 2014-2020, η πρόληψη κινδύνου θα είναι μία από τις θεματικές προτεραιότητες της πολιτικής συνοχής για την οποία διατίθενται προς χρήση σημαντικά ποσά όταν τα Κράτη Μέλη αναπτύξουν τα νέα τους προγράμματα διαρθρωτικών ταμείων.

Πώς λειτουργεί

Σε περίπτωση «μείζονος καταστροφής», υπάρχει μόνο ένα κριτήριο επιλεξιμότητας – ζημιές που υπερβαίνουν ένα ελάχιστο όριο, συγκεκριμένο για κάθε χώρα.

Για τις μικρότερες και επονομαζόμενες «περιφερειακές καταστροφές», προτείνεται πλέον ο καθορισμός ενός αντίστοιχου ελάχιστου ορίου στο 1,5% του περιφερειακού ΑΕγχΠ αντί των υφιστάμενων και αρκετά περίπλοκων κριτηρίων που αφορούν στα αποτελέσματα της καταστροφής στον πληθυσμό, την οικονομική σταθερότητα και τις συνθήκες διαβίωσης στην περιφέρεια.

Οι εθνικές αρχές της πληγείσας χώρας μπορούν να υποβάλουν αίτημα στην επιτροπή όχι αργότερα από 10 εβδομάδες μετά την επέλευση της πρώτης καταστροφής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή αξιολογεί την αίτηση και – εάν συμπεράνει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις κινητοποίησης του ΤΑΕΕ – προτείνει το ποσό της ενίσχυσης που θεωρείται κατάλληλο προς την αρμόδια επί του προϋπολογισμού αρχή.

Μόλις το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέσουν το ποσό, η ενίσχυση καταβάλλεται προκαταβολικά σε μία δόση. Δεν υπάρχει προγραμματισμός, ούτε απαίτηση συγχρηματοδότησης. Η ενίσχυση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση μέτρων έκτακτης ανάγκης από την πρώτη ημέρα της καταστροφής.

Ο Επίτροπος Ηahn σχολίασε: «Πρέπει να επιδείξουμε καλύτερη και ταχύτερη ανταπόκριση στη συμπλήρωση των προσπαθειών για αναδόμηση και αποκατάσταση μετά από καταστροφές... Οι αλλαγές που συμφωνήσαμε θα κάνουν το Ταμείο Αλληλεγγύης πιο γρήγορο, πιο ξεκάθαρο και πιο απλό στη χρήση.»

Η πρόταση πλέον βρίσκεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προς υιοθέτηση.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/solidarity/index_el.cfm

▶ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΚΙΝΗΤΗΡΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ;

Η διαρθρωτική πολιτική της ΕΕ βρίσκεται σταθερά στο επίκεντρο της κοινής γνώμης, ιδίως σε περιόδους οικονομικής κρίσης και μέτρων λιτότητας. Το κλειδί για την επιτυχημένη μετάδοση του μηνύματος της ΕΕ είναι ο διαφανής και ανοικτός διάλογος – και όσο πιο διαφανής και ανοικτός ο διάλογος, τόσο το καλύτερο. Το *Panorama* μεταφέρει έναν τέτοιο πρόσφατο διάλογο ανάμεσα στον Johannes Hahn, Ευρωπαίο Επίτροπο Περιφερειακής Πολιτικής, και τον Καθηγητή Dr Michael Wohlgemuth, Διευθυντή του οργανισμού Open Europe στο Βερολίνο, ο οποίος φιλοξενήθηκε στις 19 Ιουλίου στην Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Βερολίνο.

Πλήθος κόσμου περίμενε στην ουρά για να πάρει θέση στο συνεδριακό χώρο της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Βερολίνο, προκειμένου να ακούσει μια συζήτηση σχετικά με τα υπέρ και τα κατά της χρηματοδότησης από διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ. Η συζήτηση διοργανώθηκε σε απάντηση μιας αμφιλεγόμενης μελέτης από τη δεξαμενή σκέψης Open Europe. Στη μελέτη καταγράφηκε η διαμαρτυρία για την «μη ικανοποιητική συσχέτιση μεταξύ χρηματοδότησης και αποτελεσμάτων» και υπαινίχθηκε ότι υπήρχε περιορισμένη υποστήριξη από την περιφερειακή πολιτική προς τις πιο φτωχές χώρες και περιφέρειες της ΕΕ, ενώ οι πλουσιότερες υλοποιούν ίδια περιφερειακή πολιτική.

Ο Επίτροπος Hahn εξήγησε ότι ο νέος προγραμματισμός των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων από 2014 ανταποκρίνεται στην έκκληση για μια πιο αποτελεσματική και εκσυγχρονισμένη πολιτική μέσω της επικέντρωσης στα έργα ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπρόσθετα, η νέα προσέγγιση στην περιφερειακή πολιτική σημαίνει ότι οι δαπάνες συνδέονται πιο στενά με επιμέρους προϋποθέσεις, όπως η ύπαρξη μιας πανεθνικής κλίμακας στρατηγικής για το δίκτυο μεταφορών. Ένα νέο στοιχείο είναι επίσης και η πιο ισχυρή επικέντρωση στην υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης αντί της απλής χρηματοδότησης έργων υποδομών.

Απαντώντας στις ενστάσεις του Καθ. Wohlgemuth, ο Επίτροπος Hahn ήταν πολύ σαφής λέγοντας ότι τυχόν περιορισμοί στη στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία προς τις ασθενέστερες περιφέρειες ήταν εκτός πραγματικότητας. «Χρειαζόμαστε τη χρηματοδότηση σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ προκειμένου να εγγυηθούμε τη διευρυμένη υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», είπε ο Επίτροπος Hahn.

Στη συζήτηση που ακολούθησε, εκπρόσωποι των γερμανικών κρατιδίων (από την Ανατολή και από τη Δύση) υπογράμμισαν ότι αισθάνονται πιο ασφαλείς όταν τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία προέρχονται από τις Βρυξέλλες παρά όταν η κατανομή των περιφερειακών πόρων γίνεται από την κυβέρνηση στο Βερολίνο. Ένας εκπρόσωπος από το Βρανδεμβούργο έφτασε να πει ότι η περιφερειακή υποστήριξη είναι κορυφαίας σημασίας για το κρατίδιο της Ανατολικής Γερμανίας αυτό διότι ο επονομαζόμενος φόρος αλληλεγγύης για το νέα ομόσπονδα κρατίδια, ο οποίος χορηγούταν παλιά λόγω της επανένωσης της Γερμανίας, έχει πλέον εξαντληθεί. Επιπλέον, τα περιφερειακά ταμεία εκλαμβάνονται –τόσο από τις φτωχές, όσο και από τις πλούσιες περιφέρειες– ως ένα σημαντικό εργαλείο για την υιοθέτηση της πολιτικής της ΕΕ εκ μέρους των πολιτών, όπως είπαν εκπρόσωποι από περιφέρειες της Γερμανίας.

Αν και ο Καθηγητής Wohlgemuth καλωσόρισε την αναμορφωμένη πολιτική συνοχής, ήταν λιγότερο πεπεισμένος και επανέλαβε τα επιχειρήματά του υπέρ της επικέντρωσης των

« Χρειαζόμαστε τη χρηματοδότηση σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ προκειμένου να εγγυηθούμε τη διευρυμένη υλοποίηση της στρατηγικής 'Ευρώπη 2020. »

Ο Johannes Hahn – Ευρωπαίος Επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής

πόρων αποκλειστικά στις φτωχές χώρες και περιφέρειες. Υπογράμμισε τα προβλήματα που προκύπτουν λόγω ανακριβών προβλέψεων και επιφέρουν χαμηλή σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας σε μερικά από τα έργα με χρηματοδότηση της ΕΕ. Ένας εκπρόσωπος των γερμανικών εργατικών συνδικάτων DGB ζήτησε πιο στενό συντονισμό έργων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ λόγω της γερμανικής "Energiewende" (ενεργειακή μετάβαση).

Ακολούθησε έντονη συζήτηση σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ταμείου Συνοχής. Ο Επίτροπος Hahn επιβεβαίωσε ότι τα κριτήρια – τα οποία έχουν τεράστιο αντίκτυπο στην τελική ενίσχυση – αποτελούν «μήλον της Έριδος» μεταξύ των Κρατών Μελών. Είπε επίσης ότι ένα κορυφαίο πρόβλημα είναι η κατανομή των πόρων στη βάση κριτηρίων επιλεξιμότητας διότι η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο τα νεότερα διαθέσιμα και επαληθευμένα στοιχεία. Αυτός ήταν ο λόγος,

εξήγησε ο Επίτροπος Hahn, που στην περίπτωση της Ελλάδας η κατανομή των πόρων βασίστηκε σε στοιχεία που προέρχονταν πριν από το ξέσπασμα της κρίσης χρέους.

Το κοινό, στη συζήτηση που διοργανώθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την Αντιπροσωπεία της ΕΕ στο Βερολίνο, εκτίμησε τον μαχητικό και ανοικτό χαρακτήρα της. Έδειξε επίσης ότι η διαρθρωτική πολιτική της ΕΕ – ιδίως σε περιόδους οικονομικής κρίσης, μέτρων λιτότητας και φθίνουσας υποστήριξης του οικοδομήματος της ΕΕ συνολικά – θα παραμείνει στο επίκεντρο της κοινής γνώμης. Όσο πιο διαφανής ο διάλογος, τόσο το καλύτερο.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
<http://ec.europa.eu/deutschland>

Το έργο BENET αφορά στην έρευνα για εναλλακτικά καύσιμα βιομάζας στην Φινλανδία.

▶ ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΑΙΧΜΗ ΤΟΥ ΔΟΡΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Ακαδημία Ενέργειας στο νησί Samsø αποτελεί κομβικό σημείο στη Δανία για την έρευνα στις ανανεώσιμες και βιώσιμες πηγές ενέργειας.

Η βιώσιμη ανάπτυξη συνιστά ένα από τα βασικά αξιώματα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»– η ανάπτυξη μιας πιο πράσινης ευρωπαϊκής οικονομίας, πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων και πιο ανταγωνιστική. Οι περιφέρειες της Ευρώπης και τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ αποτελούν πλέον την κινητήριο δύναμη που θα το κάνει αυτό πράξη.

Η παγκόσμια ζήτηση για τεχνολογίες περιβάλλοντος, προϊόντα και υπηρεσίες φιλικά προς το περιβάλλον και ιδέες βιώσιμης σχεδίασης αυξάνεται ραγδαία. Η αγορά σε όλο τον πλανήτη, που υπολογίζεται επί του παρόντος στο 1,15 τρις EUR ετησίως, μπορεί και να διπλασιαστεί με τη μέση εκτίμηση για το 2020 να φτάνει στα 2 τρις EUR περίπου το χρόνο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει μεγάλα βήματα για να επωφεληθεί αυτού του γεγονότος. Αναγνωρίζει την ανάγκη για ενίσχυση των συνεργιών μεταξύ έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, των περιβαλλοντικών και ενεργειακών προκλήσεων, καθώς και την αυξανόμενη έλλειψη πόρων. Η διατήρηση του τρέχοντος μοτίβου κατανάλωσης και παραγωγής δεν αποτελεί καν επιλογή. Η ΕΕ πρέπει να μετασχηματιστεί σε μια πράσινη οικονομία που άγεται από την καινοτομία και η περιφερειακή πολιτική ως όχημα επενδύσεων αποτελεί πλέον βασικό παράγοντα για να γίνει αυτό πράξη.

Ο τομέας της οικολογικής βιομηχανίας στην Ευρώπη ήδη επεκτείνεται ταχύτατα. Προσφέρει 3,4 εκατ. θέσεις εργασίας και έχει

ετήσιο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από αυτόν της χαλυβουργίας, της αυτοκινητοβιομηχανίας και των φαρμακευτικών.

Υπάρχει πληθώρα στοιχείων που επιβεβαιώνουν ότι οι περιφέρειες και οι μεγαλύτερες πόλεις παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας καθώς αποτελούν την κοιλίδα βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών, κέντρων εξειδίκευσης, θερμοκοιτίδων, τεχνολογικών πάρκων και πολλών άλλων τύπων από επίσημους και άτυπους φορείς καινοτομίας. Τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, τα οποία επενδύουν σημαντικά στην έρευνα και την επιχειρηματική επάρκεια σε τομείς όπως βιώσιμη ενέργεια, υπηρεσίες οικοσυστήματος και οικοκαινοτομία, αναδύονται πλέον ως οι πιο ανταγωνιστικές οικονομίες εντός της ΕΕ.

Οι θεσμοί της ΕΕ παίζουν ήδη σημαντικό ρόλο στην προώθηση της πράσινης οικονομίας. Μεταξύ 2007 και 2013, περίπου 105 δις EUR – 30% της διαθέσιμης χρηματοδότησης για την πολιτική συνοχής – επενδύθηκαν άμεσα και έμμεσα σε περιβαλλοντικά έργα. Από αυτά, 54 δις EUR κατανεμήθηκαν σε περιβαλλοντικές υπηρεσίες όπως διαχείριση υδάτων και αποβλήτων, προστασία της φύσης και πρόληψη κινδύνων. Περίπου 3 δις EUR κατευθύνθηκαν στην οικοκαινοτομία σε ΜΜΕ και επιπλέον 48 δις EUR σε δράσεις μειωμένης χρήσης άνθρακα, όπως καθαρές μεταφορές, ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.

Στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας, έχουν επενδυθεί περίπου 10 δις EUR εκ των οποίων 4,9 δις EUR σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως βιομάζα (1,8 δις EUR), ηλιακή ενέργεια (1,2 δις EUR), υδροηλεκτρική/γεωθερμική (1,2 δις EUR), αιολική (0,6 δις EUR).

Η ιδέα για στέγαση φοιτητών με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον προέρχεται από τις Κάτω Χώρες και έγινε πράξη στη Le Havre, Γαλλία.

Βασική κινητήριος δύναμη διεθνούς ανταγωνιστικότητας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί όλο και περισσότερο την οικοκαιοτομία ως μία από τις πιο σημαντικές κινητήριες δυνάμεις της οικονομίας της και της διεθνούς της ανταγωνιστικότητας.

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, αρκετοί θεματικοί στόχοι της νέας πολιτικής συνοχής αφορούν την οικοκαιοτομία. Θα προωθηθούν δράσεις που ενθαρρύνουν τη μετάβαση προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα, περιβαλλοντική προστασία, πιο αποδοτική διαχείριση πόρων, βιώσιμες μεταφορές και την ανάπτυξη μιας κυκλικής οικονομίας.

Αυτές θα συνδυαστούν στενά με προσπάθειες προώθησης των κατάλληλων επενδύσεων για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Στα τέλη του 2011, η ΕΕ υιοθέτησε το σχέδιο δράσης για την οικοκαιοτομία το οποίο, μέσω της βελτίωσης της απορρόφησης της οικοκαιοτομίας από την αγορά, σχεδιάστηκε να αυξήσει τις περιβαλλοντικές επιδόσεις, να επιφέρει ανάπτυξη και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας, καθώς και να διασφαλίσει πιο αποδοτική χρήση των περιορισμένων πόρων στην ΕΕ.

Η οικοκαιοτομία νοείται ως κάθε καινοτομία που μειώνει τη χρήση φυσικών πόρων και περιορίζει την απελευθέρωση επιβλαβών ουσιών σε όλον τον κύκλο ζωής. Η οικοκαιοτομία μπορεί να βρεθεί σε όλες τις μορφές νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών, διαδικασιών, μεθόδων μάρκετινγκ, οργανωτικών δομών, κλπ.

Χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) παρέχει σημαντική υποστήριξη σε περιφέρειες και τις ΜΜΕ σε αυτές προκειμένου να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω επιμέρους μέτρων στοχευμένων στην αποδοτική διαχείριση πόρων όπως το πρόγραμμα ENWORKS⁽¹⁾ στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο οποίο απονεμήθηκε το βραβείο RegioStars 2013 στην κατηγορία Βιώσιμη ανάπτυξη⁽²⁾. Επιπρόσθετα, προκειμένου να βοηθηθούν οι εταιρίες οικοκαιοτομίας, ιδίως οι ΜΜΕ, να μεταφέρουν τα επιτεύγματά τους από το εργαστήριο στην αγορά, το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (ΠΠΑΚ) της ΕΕ παρέχει μετοχικό κεφάλαιο, υποδομές δικτύωσης και εφάπαξ ενισχύσεις σε δυνητικές βιώσιμα έργα. Με προϋπολογισμό περίπου 200 εκατ. EUR για την περίοδο από το 2008 έως το 2013, το ΠΠΑΚ υποστήριζε τεχνολογικά αποδεδειγμένες λύσεις (προϊόντα, διαδικασίες, τεχνολογίες) για την καλύτερη χρήση των φυσικών πόρων της Ευρώπης. Περισσότερα από 240 έργα με χρηματοδότηση από το θεσμό της οικοκαιοτομίας βρίσκονται ήδη σε φάση υλοποίησης στους τομείς ανακύκλωσης υλικών, υδάτων, βιώσιμων οικοδομικών προϊόντων, πράσινου επιχειρείν, τροφίμων και ποτών. Τα έργα αναπτύχθηκαν κυρίως από μικρές επιχειρήσεις με καινοτόμες ιδέες που χρειάζονταν αρχικό κεφάλαιο για να υλοποιήσουν το αναπτυξιακό τους δυναμικό.

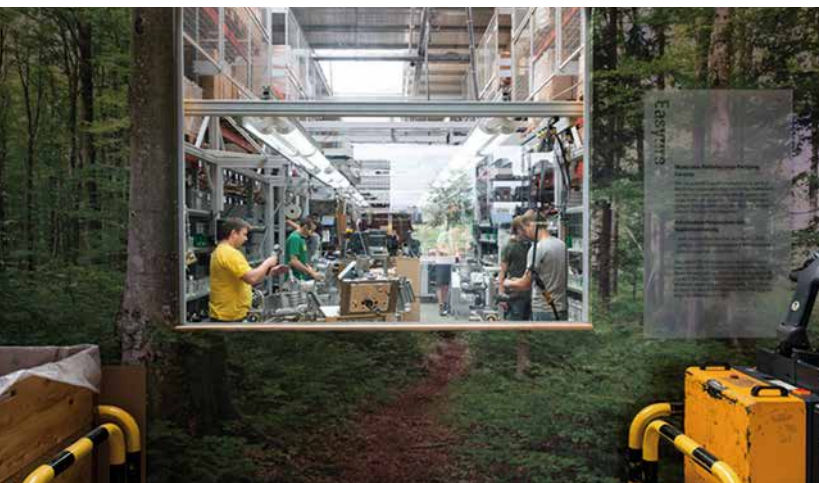
Μια πρόσφατη μελέτη κατέδειξε ότι η επένδυση σε αυτές τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στο χώρο των περιβαλλοντικά καινοτόμων τεχνολογιών έχει απόδοση άνω του μέσου όρου, καθώς δημιουργούν πολύτιμες θέσεις εργασίας και μετριάζουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η επένδυση πόρων οικοκαιοτομίας της ΕΕ εμφανίζει ήδη 20πλάσια απόδοση. Κάθε ευρώ που επενδύεται έχει αποδώσει 20 EUR στους δικαιούχους του. Επιπλέον, κάθε υποστηριζόμενο έργο έχει παραγάγει οκτώ μόνιμες θέσεις πλήρους απασχόλησης. Μεταφραζόμενο σε χρήματα, η αξία αυτής της περιβαλλοντικής εξοικονόμησης ξεπέρασε τα 800 εκατ. EUR μέσα σε πέντε χρόνια, ενώ υπήρξαν και ουσιαστικά οφέλη για το περιβάλλον στο επίπεδο της εξοικονόμησης νερού, μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και μικρότερης παραγωγής αποβλήτων.

Τα έργα οικοκαιοτομίας που έλαβαν χρηματοδότηση, καλύπτουν ένα ευρύ πεδίο τομέων και δραστηριοτήτων από την παραγωγή λιπαρών οξέων ω-3 από φύκια έως την παραγωγή δέρματος χωρίς ατμοσφαιρική ρύπανση.

Το πρόγραμμα Έξυπνη Ενέργεια για την Ευρώπη (IEE), το οποίο ξεκίνησε το 2003, προωθεί περαιτέρω πολιτικές ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ΕΕ. Το IEE παρέχει υποστήριξη σε τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακά αποδοτικά κτίρια, βιομηχανία, καταναλωτικά προϊόντα και μεταφορές. Με ορίζοντα λήξης το 2013, το πρόγραμμα είναι ανοικτό σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, συν τις Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός για τη χρηματοδότηση έργων είναι 730 εκατ. EUR.

(1) www.enworks.com

(2) http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm

Έξυπνη εξειδίκευση

Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι πολλές περιφέρειες έχουν τα δικά τους συγκριτικά πλεονεκτήματα και πρέπει να επικεντρωθούν σε αυτά. Πράγματι, μερικές περιφέρειες διαθέτουν ήδη παράδοση στην ανάπτυξη βιώσιμων και αποδοτικών στη χρήση πόρων τεχνολογιών.

Το περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο έχει πλέον μεγαλύτερη σημασία από ποτέ στην υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Κατά πρώτον, οι περιφέρειες έχουν τη γνώση των τοπικών συστημάτων καινοτομίας και την επάρκεια να κινητοποιήσουν οικονομικούς παράγοντες προς έναν κοινό στόχο. Δεύτερον, είναι εξαιρετικά τοποθετημένες για να κατανοήσουν εις βάθος τα τοπικά φυσικά μέσα και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις.

Αναγνωρίζεται ότι δεν υπάρχει μια συνταγή «ενιαία για όλους» για την ανάπτυξη και υλοποίηση στρατηγικών που συνδέουν τη βιώσιμη και την έξυπνη ανάπτυξη. Κάθε περιφέρεια πρέπει να αρπάξει την ευκαιρία που της δίνεται και να αξιοποιήσει την υποστήριξη που προσφέρει η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ.

Η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης έχει στόχο να εντοπίσει τις βασικές στρατηγικές βιομηχανίες για κάθε περιφέρεια και να επικεντρώσει τις στρατηγικές έρευνας, καινοτομίας και επενδύσεων σε αυτές. Οι καινοτόμες δραστηριότητες εκτείνονται από την Ε&Α αιχμής μέχρι τις καινοτόμες ιδέες σε κατασκευές, κινητικότητα, σχέδιο, διαχείριση ενέργειας και επιχειρηματικά μοντέλα.

Βασίζονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιφερειών και μπορούν να διασφαλίσουν την πιο αποτελεσματική χρήση των δημόσιων πόρων. Μπορούν να βοηθήσουν τις περιφέρειες να επικεντρώσουν τους πόρους τους σε λίγες βασικές προτεραιότητες αντί της διασποράς ισχνών επενδύσεων σε διάφορους χώρους και επιχειρηματικούς τομείς.

Μία από τις προτεραιότητες της «Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Σκωτίας», π.χ., είναι η χρήση του πλούτου των φυσικών πόρων, όπως η κυματική ενέργεια, για ανανεώσιμες

STYRIA – Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Η Αυστρία φιλοξενεί έναν από τους ηγετικούς συνεργατικούς σχηματισμούς πράσινης τεχνολογίας στον κόσμο – τον Eco World Styria. Στη Styria έχει συγκεντρωθεί μεγάλος αριθμός περιβαλλοντικών εταιριών ήδη από τη δεκαετία του 1970.

Η τοπική υπηρεσία παροχής υποστήριξης σε επιχειρήσεις είχε βοηθήσει στην ανάπτυξη ενός χαλαρού δικτύου για την προώθηση έργων πράσινης τεχνολογίας και μέχρι το 2005, το δίκτυο εξελίχθηκε σε έναν συνεργατικό σχηματισμό με γερά θεμέλια. Επί του παρόντος, υπάρχουν περίπου 200 εταιρίες και ερευνητικά κέντρα που εργάζονται ενεργά στον συνεργατικό σχηματισμό πάνω στις λύσεις περιβαλλοντικής μηχανικής του αύριο.

Η Eco World Styria επικεντρώνεται σε ένα μοντέλο συνεργασίας μεταξύ ερευνητών-βιομηχανίας-κυβέρνησης, με στόχο να προάγει την οικολογική καινοτομία σε υψηλότερο επίπεδο. Ο συνεργατικός σχηματισμός προσφέρει στις εταιρίες του ένα ελκυστικό φάσμα υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων υποστήριξη εμπορικής στρατηγικής, αξιολόγηση δυναμικού στην καινοτομία, εντοπισμό εταίρων για Ε&Α, υπηρεσίες χρηματοδότησης και αναζήτηση επενδυτών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανάπτυξης συνεργατικού σχηματισμού την περίοδο 2007-2012 ανήλθε στα 888 800 EUR. Το μισό της χρηματοδότησης αυτής προήλθε από το ΕΤΠΑ. Η επιτυχία του σχηματισμού βοήθησε να ενισχυθεί σημαντικά το επίπεδο της αυτοχρηματοδότησης, το οποίο βρίσκεται σήμερα στα επίπεδα του 40%. Αυτό περιλαμβάνει την εισφορά μέλους στον σχηματισμό και τα έσοδα από έργα και υπηρεσίες.

Η Eco World Styria και οι στρατηγικοί της εταίροι μπορούν να διασφαλίσουν βιώσιμη ανάπτυξη για τους πελάτες του συνεργατικού σχηματισμού σε όλη την αλυσίδα αξίας στους τομείς της βιομάζας, ηλιακής ενέργειας, διαχείρισης ροής υλικών, καθώς και αποβλήτων και υδάτων.

πηγές ενέργειας. Αυτή η βιομηχανία συντηρεί ήδη πάνω από 11 000 θέσεις εργασίας σε όλη τη Σκωτία. Η Φινλανδία υιοθέτησε πρόσφατα σε κυβερνητικό επίπεδο μια στρατηγική προώθησης καθαρών τεχνολογιών (βλ. πλαίσιο).

Βιώσιμη ενέργεια – Ενεργειακή απόδοση σε κατοικίες

Κατά τη διάρκεια της επόμενης χρηματοδοτικής περιόδου, όλες οι περιφέρειες θα πρέπει να επενδύσουν σημαντικό τμήμα της χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ στη βιώσιμη

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ- ΜΕ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Παγκοσμίως, οι καθαρές τεχνολογίες είναι ένας από τους πιο γρήγορα αναπτυσσόμενους τομείς. Το μέγεθος της παγκόσμιας αγοράς είναι περίπου 1 600 δις EUR (περίπου 6% του παγκόσμιου ΑΕγχΠ), με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης κοντά στο 10%.

Το 2011, η Φινλανδία είχε περισσότερες από 2 000 εταιρίες που δραστηριοποιούνταν στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών. Ο συνδυασμένος κύκλος εργασιών τους (20,6 δις EUR) αντιστοιχούσε στο 10,9% του ΑΕγχΠ και επέφερε ανάπτυξη της τάξης του 10,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η αξία των εξαγωγών της Φινλανδίας σε καθαρές τεχνολογίες είναι περίπου 12 δις EUR, σχεδόν το 20% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας.

Το Φεβρουάριο 2012, η φινλανδική κυβέρνηση ξεκίνησε ένα στρατηγικό πρόγραμμα για καθαρές τεχνολογίες επιδιώκοντας να τις καταστήσει μία από τις προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής της Φινλανδίας.

Στόχος της είναι να ωθήσει στη δημιουργία 40 000 θέσεων εργασίας στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών στη Φινλανδία μέχρι το 2020 και να διπλασιάσει τον συνολικό κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων καθαρών τεχνολογιών από περίπου 20 δις EUR στα 40 δις EUR μέχρι το 2018.

Τα δυνατά σημεία του φινλανδικού τομέα καθαρών τεχνολογιών περιλαμβάνουν την παραγωγή καθαρής ενέργειας, ενεργειακή απόδοση σε κτίρια και στις κατασκευές, βιομηχανικές διαδικασίες με αποδοτική χρήση πόρων, διαχείριση υδάτων και αποβλήτων και ανακύκλωση. Τα μέτρα του προγράμματος Καθαρή Ενέργεια περιλαμβάνουν μείωση της χρήσης άνθρακα, φυσικού αερίου και εισαγόμενου ηλεκτρισμού, με αύξηση της χρήσης αιολικής, ηλιακής και βιοενέργειας, βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και ίδρυση νέων επιχειρήσεων, αλλαγή του στόλου οχημάτων σε ηλεκτρικά, και παροχή κινήτρων.

Μέρος της στρατηγικής αφορά στη δημιουργία βέλτιστης εσωτερικής αγοράς για τις εταιρίες καθαρών τεχνολογιών της

Φινλανδίας και την υποβοήθηση στην τόνωση της επιχειρηματικής ανάπτυξης μέσω διεθνοποίησης.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο ετών του προγράμματος (2012-2013), δόθηκε έμφαση στην προώθηση της καθαρής ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης (με χρήση ΤΠΕ) και μιας μεταλλευτικής βιομηχανίας φιλικής προς το περιβάλλον ως πιλοτικούς τομείς, επιπλέον της ανάπτυξης ενός περιβάλλοντος λειτουργίας που υποστηρίζει τη συνολική ανάπτυξη επιχειρήσεων καθαρών τεχνολογιών. Οι δημόσιες προμήθειες θα χρησιμοποιηθούν για την υιοθέτηση νέων λύσεων καθαρών τεχνολογιών. Το 2011, οι δημόσιες προμήθειες στη Φινλανδία ανήλθαν σε 32,5 δις EUR. Μέχρι το τέλος του 2013, στόχος είναι να διατεθεί τουλάχιστον το 1% των δημόσιων προμηθειών, δηλ. 325 εκατ. EUR, για την υποστήριξη των περιπτώσεων βιομηχανιών καθαρών τεχνολογιών της εγχώριας αγοράς που στοχεύουν στις διεθνείς αγορές.

Το πρόγραμμα έχει στόχο να προωθήσει την ανάδειξη 5-6 σημαντικών κέντρων εξειδίκευσης στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών, ιδίως στο πεδίο της καθαρής ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, εξετάζεται η πιθανότητα ίδρυσης ενός κέντρου εξειδίκευσης με έμφαση σε επιμέρους πεδία, π.χ. αιολική ενέργεια. Η κυβέρνηση προωθεί επίσης τη διεθνοποίηση των ΜΜΕ, κυρίως σε αναπτυσσόμενες αγορές: Κίνα, Ινδία, Ρωσία και Βραζιλία. Ο στόχος είναι να βοηθηθούν 80 νέες εταιρίες να αποκτήσουν πρόσβαση σε διεθνείς αγορές μέχρι το τέλος του 2018.

ενέργεια. Επιπλέον, στο πλαίσιο του νέου προγράμματος, δεν θα υπάρχουν περιορισμοί στις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση σε κατοικίες (που επί του παρόντος περιορίζονται στο 4% του ΕΤΠΑ).

Οι πόλεις οι οποίες ευθύνονται για το 70%-80% όλων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αποτελούν ζωτικό χώρο για την εισαγωγή πιο βιώσιμων λύσεων στα συστήματα κινητικότητας, ενέργειας και αποβλήτων.

Πολλές πόλεις πειραματίζονται ήδη με νέες προσεγγίσεις και όσοι υιοθετούν από νωρίς στρατηγικές οικολογικού προσανατολισμού ήδη μαρτυρούν τις θετικές τους επιπτώσεις.

Η επιτυχία στη μετάβαση προς μια οικονομία μειωμένης χρήσης άνθρακα και αποδοτικής χρήσης πόρων στη βάση της καινοτομίας, θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από αποφάσεις που θα ληφθούν σε επίπεδο περιφέρειας και πόλης.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Συνδέοντας την έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

▶ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΠΟ ΤΙΣ OPEN DAYS

ΤΟ MASTER CLASS ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Το Πανεπιστήμιο από τις OPEN DAYS αποτελεί ένα ενδιαφέρον στοιχείο της 11^{ης} Ευρωπαϊκής εβδομάδας περιφερειών και πόλεων που διοργανώνεται τον Οκτώβριο. Θα βοηθήσει να επικεντρωθεί η σκέψη στη νέα ακαδημαϊκή έρευνα που εξελίσσεται σχετικά με την περιφερειακή και αστική ανάπτυξη.

Κάτω από την ομπρέλα του Πανεπιστημίου από τις OPEN DAYS, διοργανώνεται μια σειρά εργασιών που θα δώσουν τη δυνατότητα σε ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες, αξιωματούχους της ΕΕ και άλλους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες να ανταλλάξουν απόψεις και να εξετάσουν νέες ακαδημαϊκές ιδέες στο πεδίο των περιφερειακών και αστικών πολιτικών.

Προσκλήθηκε ένας αριθμός επιλεγμένων και αναγνωρισμένων ακαδημαϊκών και ερευνητών στο πεδίο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ και συναφών πεδίων, από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, προκειμένου να δώσουν διαλέξεις και να συμμετάσχουν σε πάνελ με συντονιστή με αντικείμενο την τρίτη θεματική προτεραιότητα στις OPEN DAYS 2013: «Προκλήσεις και λύσεις».

«Η ακαδημαϊκή κοινότητα έχει σημαντικό ρόλο να παίξει στη διαδικασία ανάπτυξης της περιφερειακής πολιτικής, ιδίως μέσω της καλύτερης κατανόησης των περιοχών, της αναγνώρισης των δυνατών σημείων και των ιδιαιτεροτήτων τους σε επίπεδο διακυβέρνησης», λέει ο Καθηγητής Eduarda Marques da Costa του Πανεπιστημίου Λισαβόνας. «Πρωθει επίσης έναν ευρύ εννοιολογικό και μεθοδολογικό διάλογο που ενσωματώνεται στη διαμόρφωση και την υλοποίηση πολιτικών. Οι ακαδημαϊκοί αναπτύσσουν εφαρμοσμένη έρευνα αναφορικά με την αποτίμηση του αντίκτυπου και άλλες ex-ante μελέτες αξιολόγησης, ενώ παράλληλα συμμετέχουν σε σύνθετες έρευνες για επιμέρους θεματική ενημέρωση στο πλαίσιο της περιόδου 2014-2020».

Master Class

Για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του Πανεπιστημίου για τις OPEN DAYS, διοργανώνεται ένα πρόγραμμα Master Class σε συνεργασία με την Ένωση Περιφερειακών Μελετών. Αποτελείται από μία σειρά σεμιναρίων από 77 επιλεγμένους υποψήφιους διδάκτορες / ερευνητές σε αρχικό στάδιο στο πεδίο της περιφερειακής και αστικής πολιτικής. Οι συμμετέχοντες θα προέλθουν από χώρες εντός αλλά και εκτός ΕΕ.

Η εναρκτήρια συνεδρία του Master Class θα επικεντρωθεί στην προοπτική της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020. Στο πλαίσιο του θέματος «Πολιτική συνοχής της ΕΕ: οικονομική συγκυρία, προκλήσεις διακυβέρνησης και προοπτική», θα μελετηθεί το ιστορικό, το σκεπτικό και το περιβάλλον που οδήγησαν στην υφιστάμενη δέσμη μεταρρυθμίσεων.

Στις παρεμβάσεις θα εξετασθεί ο αντίκτυπος στις πολιτικές των οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών που επιτελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο και θα συζητηθούν τα εξής:

- ▶ Ποιες είναι οι νέες ευκαιρίες σε μία συνεχώς μεταβαλλόμενη παγκόσμια οικονομία; Υπάρχουν νέες δυνάμεις χωρικής συγκέντρωσης;
- ▶ Ποιος είναι ο νέος ρόλος των διαφορετικών επιπέδων της κυβέρνησης στην επίτευξη της ανάκαμψης και την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»;
- ▶ Τι έχει αλλάξει σε επίπεδο επικράτειας, χώρου και πολιτικών από το 2008 και τι σημαίνει αυτό για το μέλλον της πολιτικής συνοχής της ΕΕ;

Ειδικοί προσκεκλημένοι για το Master Class θα είναι ο Καθηγητής Eduarda Marques da Costa του Πανεπιστημίου Λισαβόνας, ο Καθηγητής John Bachtler του Ερευνητικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Πολιτικών στο Πανεπιστήμιο Strathclyde της Σκωτίας και ο Καθηγητής Phil McCann, Πανεπιστήμιο Groningen, Κάτω Χώρες.

▶ **ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ**

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/od_university.cfm

Καθ. Eduarda Marques da Costa, Ινστιτούτο Γεωγραφίας και Χωροταξικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Λισαβόνας

Τις τελευταίες δεκαετίες, η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική έπαιξε κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της συνοχής και της ανάπτυξης σε μια διευρυνόμενη επικράτεια. Η συνέπεια και αποτελεσματικότητα των πολιτικών σε διαφορετικές χώρες και περιφέρειες επισημαίνουν τη σημασία της δομημένης διάγνωσης και των ολοκληρωμένων εδαφικών προσεγγίσεων που είναι μεταξύ των προσανατολισμών της ΕΕ.

Πράγματι, οι προκλήσεις είναι πλέον αρκετά διαφορετικές. Απαιτούν μια ευέλικτη, πολλαπλών επιπέδων και διαστάσεων προσέγγιση. Όταν εξετάζουμε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, για παράδειγμα, παρατηρούμε ότι τα προβλήματα δεν άλλαξαν τόσο πολύ (π.χ. διαδικασίες γήρανσης ή μεγάλη εξάρτηση από τις δημόσιες υπηρεσίες για να διασφαλιστεί η απασχόληση και μια διαδικασία σύγκλισης). Όμως οι θεωρίες περιφερειακής ανάπτυξης και οι πολιτικές περιφερειακής σύγκλισης αλλάζουν παράλληλα με εδαφικές προσεγγίσεις και με την αναζήτηση απαντήσεων σε νέες προκλήσεις και παραδείγματα.

Η ίδια λογική ισχύει και σε αστικές περιοχές όπου ακόμα κυριαρχούν, ή έχουν ενταθεί μάλιστα, κάποιες θεμελιώδεις αδυναμίες, λόγω πιέσεων για τη χρήση γης ή περιβαλλοντικών αντιδράσεων. Η συνέπεια αυτών των προβλημάτων έχει πλέον επιταθεί στις διευρυμένες πόλεις, δεδομένου της συγκυρίας της κλιματικής αλλαγής και των νέων προκλήσεων στην ενέργεια και τους φυσικούς πόρους.

Η μελλοντική περιφερειακή πολιτική μετά το 2020 θα αντιμετωπίσει επίσης έντονες παγκόσμιες προκλήσεις με μεγάλο αντίκτυπο σε πόλεις και λιγότερο αστικοποιημένες περιοχές, που θα επιδράσουν στην κοινωνική συνοχή των ευρωπαϊκών περιφερειών. Σε αυτό το πλαίσιο, η ακαδημαϊκή κοινότητα πρέπει να αμβλύνει τη σχέση της με τη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικών, διευρύνοντας παράλληλα το θεωρητικό και μεθοδολογικό διάλογο για τη βελτίωση της εδαφοποίησης των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Καθ. Henrik Halkier, Καθηγητής Περιφερειακών και Τουριστικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Aalborg, Δανία

Δεδομένου ότι η διαμόρφωση πολιτικών εξαρτάται από το μονοπάτι που ακολουθείται, ο κίνδυνος εφαρμογής των ίδιων μέτρων στην επικράτεια ανόμοιων περιφερειών είναι προφανής, ιδίως σε ό,τι αφορά προγράμματα της ΕΕ που, από την φύση των πραγμάτων, πρέπει να συμμορφωθούν με μια τυποποιημένη δέσμη κανόνων και κανονισμών. Καταδεικνύοντας τον κατά τόπους χαρακτήρα των αναπτυξιακών θεμάτων, η ακαδημαϊκή κοινότητα μπορεί να συμβάλει σημαντικά να γίνουν οι παρεμβάσεις πολιτικής πιο συναφείς, αποτελεσματικές και αποδοτικές.

Για πολλούς καλούς λόγους, δίδεται μεγάλη έμφαση στην ενίσχυση του αντίκτυπου των παρεμβάσεων πολιτικής μέσω παρακολούθησης και αξιολόγησης. Αυτές οι προσπάθειες περιορίζονται από την ποικίλη θεωρητική κατανόηση των αιτιωδών σχέσεων στις αναπτυξιακές διαδικασίες και επίσης από τα δεδομένα που έχουν διαθέσιμα οι διαμορφωτές πολιτικής. Η ακαδημαϊκή κοινότητα μπορεί να συμβάλει μέσω της επέκτασης της θεωρητικής κατανόησης των αναπτυξιακών διαδικασιών και της ανάπτυξης νέων τρόπων αποτίμησης του αντίκτυπου των δημόσιων παρεμβάσεων.

Δύο βασικά ζητήματα που αφορούν την περίοδο μετά το 2020 και πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της περιφερειακής πολιτικής στην Ευρώπη είναι τα εξής:

- ▶ Η αυξανόμενη σημασία για την καινοτομία του συνδυασμού διαφορετικών τύπων γνώσης και μάλιστα η συνεύρεση διαφορετικών κοινωνικών πρακτικών που υπερβαίνουν τα υφιστάμενα σύνορα. Αν και οι παραδοσιακές δραστηριότητες E&A εργαστηριακού τύπου θα παραμείνουν βεβαίως σημαντικές, τα ευρύτερα ζητήματα καινοτομίας εσωτερικά και μεταξύ οργανισμών πρέπει να αντιμετωπιστούν και από την πλευρά των ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και σε σχέση με περιφέρειες και περιοχές που υστερούν.
- ▶ Πρέπει να αναγνωριστεί η σημασία δεσμών πέραν των περιφερειών μεταξύ εταιριών και δημόσιων φορέων, προκειμένου οι τοπικές εταιρίες να υποστηριχθούν στη συνεργασία τους, π.χ., με τον πιο συναφή φορέα γνώσης, ανεξάρτητα από το αν αυτός βρίσκεται εντός της δικής τους περιφέρειας, χώρας ή ηπείρου.

▶ ΤΟ ΕΤΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΙ «ΑΠΑ ΚΑΙ ΘΕΤΙΚΑ» ΟΦΕΛΗ

Υποστηριζόμενα από το ΕΤΠΑ έργα στέγασης στο Ταλίν, Εσθονία (πάνω και κάτω).

Μια νέα μελέτη σχετικά με τις υποστηριζόμενες από το ΕΤΠΑ παρεμβάσεις στη στέγαση κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 επισημαίνει το θετικό τους αποτέλεσμα σε μια σειρά τομέων δραστηριότητας. Όταν προς αντιμετώπιση ζητήματα σε όλη την ΕΕ είναι τόσο περίπλοκα και ποικίλα, η μελλοντική δράση πρέπει να στοχεύσει σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε συνδυασμό με ένα αποτελεσματικό πλαίσιο και πιο ενεργή εμπλοκή σε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης.

Για περισσότερα από 20 χρόνια, η ΕΕ υποστηρίζει την αστική αναζωογόνηση και το περιβάλλον της πόλης μέσω σειράς προγραμμάτων. Από το 2007, γίνεται ρητή κατανομή πόρων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) σε παρεμβάσεις στέγασης.

Πράγματι, κατά την περίοδο 2007-2013, υπήρξε εκσυγχρονισμός της «αστικής διάστασης» της πολιτικής συνοχής, ως αποτέλεσμα του οποίου όλες οι αστικές περιοχές έγιναν δυνητικά δικαιούχοι των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων της ΕΕ.

Με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναλήφθηκε μελέτη σε επίπεδο ΕΕ⁽¹⁾ για την αποτίμηση του τρόπου με τον οποίο το ΕΤΠΑ χρησιμοποιήθηκε σε μερικά από τα πρώτα έργα στέγασης κατά τη χρηματοδοτική περίοδο 2007-2013, και τον καθορισμό ενός πιο αποτελεσματικού ρόλου του στο μέλλον.

(1) Στεγαστικές επενδύσεις με τη στήριξη του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης 2007-2013, Κατοικίες σε βιώσιμη αστική αναζωογόνηση.

ΤΑΛΙΝ, ΕΣΘΟΝΙΑ Εξοικονόμηση ενέργειας σε εργατικές κατοικίες

Το Ταλίν αξιοποίησε το ΕΤΠΑ για να ανανεώσει τις εργατικές κατοικίες και τις παιδικές εστίες της πόλης. Συνολικά, κατασκευάζονται εννέα νέα κτίρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, σε διαφορετικά σημεία της πόλης, τα οποία παρέχουν ένα καλύτερο περιβάλλον διαβίωσης για τους κατοίκους και επιτρέπουν υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής υποστήριξης εντός των κτιρίων.

LA FORET, ΓΑΛΛΙΑ Καταπολεμώντας την ενεργειακή φτώχεια σε υποβαθμισμένη περιοχή

Αυτό το έργο αφορά την αποκατάσταση 446 διαμερισμάτων σε εργατικές κατοικίες (οκτώ κτίρια που ανεγέρθηκαν μεταξύ 1965 και 1970) με υψηλή κατανάλωση ενέργειας. Το έργο στοχεύει στην καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας και την αποκατάσταση μιας κοινωνικά υποβαθμισμένης περιοχής. Μετατρέπονται σε διαμερίσματα χαμηλής κατανάλωσης που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής και την ασφάλεια των κατοίκων, καθώς και την εικόνα της γειτονιάς.

Προβλήματα στέγασης στην ΕΕ

Σε όλη την ΕΕ, υφίστανται σημαντικές προκλήσεις που αφορούν την κακή ποιότητα, το υψηλό κόστος και τη χαμηλή ενεργειακή απόδοση των λύσεων στέγασης. Τέτοια προβλήματα τείνουν να είναι βαθιά ριζωμένα και περίπλοκα, αλλά να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των Κρατών Μελών.

Τα προβλήματα στέγασης στις πόλεις της Δυτικής Ευρώπης επικεντρώνονται συχνά σε οικοδομικά τετράγωνα μεγάλου ύψους με χρήση υλικών χαμηλής ποιότητας και σχεδιαστικά προβλήματα. Τα επακόλουθα προβλήματα εντοπίζονται σε υποβαθμισμένες περιοχές στις παρυφές των πόλεων ή στις παραδοσιακά οικοδομημένες κεντρικές αστικές περιοχές.

Από το 2007, τα «νέα Κράτη Μέλη», τα οποία εντάχθηκαν στην ΕΕ το 2004 ή αργότερα, μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το ΕΤΠΑ για τη χρηματοδότηση έργων στέγασης. Αυτές οι χώρες χαρακτηρίζονται από μεγάλα μεταπολεμικά συγκροτήματα κατοικιών που κρίνονται ως μείζονα αστικά προβλήματα. Σύμφωνα με τη μελέτη, χωρίς ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τα περισσότερα συγκροτήματα θα υποβαθμιστούν γρήγορα, δημιουργώντας έτσι γκέτο για τους φτωχούς αστικούς πληθυσμούς και μεγάλη ζήτηση για ανεξάρτητη στέγαση οικογενειών στα προάστια.

Από το 2009, όλα τα Κράτη Μέλη είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τους πόρους του ΕΤΠΑ για επενδύσεις που αφορούν την ενεργειακή απόδοση ή τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ολοκληρωμένη προσέγγιση

Επιπλέον της επισκόπησης σε βιβλιογραφία και πολιτικές, εξετάστηκαν λεπτομερώς δέκα υποστηριζόμενες από το ΕΤΠΑ παρεμβάσεις στέγασης ως μέρος της μελέτης. Η ανάλυση έδειξε πώς το ΕΤΠΑ καλλιέργησε ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που ανταποκρίνονται στις στεγαστικές, ενεργειακές και κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες υποβαθμισμένων κοινοτήτων.

Οι παρεμβάσεις στέγασης του ΕΤΠΑ κατέδειξαν απτά και θετικά οφέλη, ιδίως σε επίπεδο ενεργειακής απόδοσης και μειωμένων λογαριασμών ηλεκτρικού. Τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν μια σχετικά θετική άποψη αναφορικά με τις επιπτώσεις των έργων σε συναφείς τομείς, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας και η υγεία.

Ωστόσο, μόνο λίγα έργα κατάφεραν να αντιμετωπίσουν και τα τρία αυτά ζητήματα ταυτόχρονα. Μερικά από αυτά ήταν επί της ουσίας «μονοδιάστατα», καθώς στόχευαν μόνο σε ενεργειακές βελτιώσεις. Άλλα έργα περιελάμβαναν μερικά κοινωνικά στοιχεία. Διαπιστώθηκε ότι τα έργα είναι πιο αποτελεσματικά όταν αντιμετωπίζονται ως μία ολοκληρωμένη απόκριση και όταν οι εθνικές πολιτικές ενθαρρύνουν τη σύνδεση ανάμεσα σε σχήματα του ΕΤΠΑ και άλλες παρεμβάσεις. Η τοπική και περιφερειακή πολιτική ηγεσία μπορεί να αποτελέσει έναν επίσης σημαντικό παράγοντα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ΕΤΠΑ δεν είναι η μόνη πηγή ευρωπαϊκής χρηματοδότησης του τομέα της στέγασης. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) παρέχει χρηματοοικονομική

υποστήριξη στη βάση δανείων για στέγαση εντός ΕΕ εδώ και αρκετό καιρό. Αυτή η χρηματοοικονομική υποστήριξη χρησιμοποιείται για αστική αναζωογόνηση, σημαντική πτυχή της οποίας είναι οι εργατικές κατοικίες.

Συμπεράσματα

Το συνολικό συμπέρασμα αυτής της μελέτης είναι ότι τα σχήματα χρηματοδότησης στέγασης μέσω του ΕΤΠΑ κάνουν τη διαφορά με θετικό τρόπο σε μια σειρά τομέων δραστηριότητας. Στην πράξη, ποικίλουν οι προσεγγίσεις των παρεμβάσεων στη στέγαση που μπορούν να επιτύχουν μια σειρά πραγματικών και απτών αποτελεσμάτων. Οι παρεμβάσεις που αφορούν την ενεργειακή απόδοση είναι συχνά πολύ θετικές από κοινωνικής άποψης καθώς επιφέρουν μείωση στους λογαριασμούς ηλεκτρικού.

Το ΕΤΠΑ έχει επιτύχει πολλά σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση του ζητήματος της στέγασης και του οικονομικά προσιτού χαρακτήρα της ενέργειας. Τα περισσότερα έργα, άμεσα ή έμμεσα, βοηθούν τους κατοίκους σε χρηματοοικονομικό επίπεδο για να μπορέσουν, π.χ., να καλύψουν το κόστος για νέα μόνωση στα παράθυρα ή στην οροφή.

Υπάρχει μεγάλος αριθμός ζητημάτων που επηρεάζουν το βαθμό στον οποίο τα έργα στέγασης του ΕΤΠΑ υποστηρίζουν τις πιο υποβαθμισμένες κοινότητες. Τα ζητήματα αυτά απαιτούν την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων, προκειμένου να βοηθηθούν τα νοικοκυριά χαμηλότερου εισοδήματος να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες υποστηριζόμενες από το ΕΤΠΑ.

Αν και η στέγαση παραμένει ευθύνη των Κρατών Μελών της ΕΕ, σημαντικός είναι ο ρόλος που μπορεί να παίξει το ΕΤΠΑ στην προώθηση της βιώσιμης στέγασης για να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας και να ανοίξει ο δρόμος προς μια οικονομία μειωμένης χρήσης άνθρακα, καθώς επίσης και να ενισχυθεί η κοινωνική ένταξη.

Οι παρεμβάσεις που αφορούν τη στέγαση θα πρέπει να υλοποιηθούν με χρήση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, επιδιώκοντας την αντιμετώπιση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Για παράδειγμα, αν και ο στόχος μιας παρέμβασης ενεργειακής απόδοσης είναι πρωτίστως η μείωση των επιπέδων χρήσης ενέργειας σε μεμονωμένα κτίρια, συνιστάται να ληφθούν υπόψη ορισμένα άλλα προβλήματα υποβαθμισμένων γειτονιών ταυτόχρονα με την ενεργειακή διάσταση.

Η μελέτη συμπεραίνει ότι αυτή η προσπάθεια μπορεί να είναι πιο επιτυχημένη στην επόμενη χρηματοδοτική περίοδο εάν η ευελιξία στη νομοθεσία της πολιτικής συνοχής της περιόδου 2014-2020 συνδυαστεί με ένα αποτελεσματικό πλαίσιο, μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και ενεργή εμπλοκή σε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/studies/index_en.cfm#1

► ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ 2006

Επτά χρόνια μετά τη λήψη έγκρισης, ο Κανονισμός για τον Ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) υφίσταται τροποποιήσεις, ενώ μια σειρά αποσαφηνίσεων και απλοποιήσεων θα κάνει τη χρήση του ακόμα πιο ελκυστική.

Όταν ο Jan Olbrycht, ο Εισηγητής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2006, εξήγησε τι είναι ο ΕΟΕΣ, είχε πει απλά: «Ένας ΕΟΕΣ είναι ένας ΕΟΕΣ!» Αλλά αυτό που είχε θεωρηθεί ότι θα προσέδιδε ευελιξία στα Κράτη Μέλη, τώρα κρίνεται ως ανεπαρκώς σαφές.

Σε μερικά Κράτη Μέλη, κατά την υιοθέτηση εθνικών κανόνων για την υλοποίηση του Κανονισμού της ΕΕ, ο ΕΟΕΣ αφομοιώθηκε από υφιστάμενα νομικά πρόσωπα – το «syndicat mixte» στη Γαλλία ή το «Zweckverband» στη Γερμανία, φορείς δημοσίου δικαίου και οι δύο, ή κάποια μη κερδοσκοπική ένωση ιδιωτικού δικαίου, κλπ. – και ο τροποποιημένος Κανονισμός θα συνεχίσει να διατηρεί ανοικτή την επιλογή απόδοσης σε ΕΟΕΣ του καθεστώτος προσώπου δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου. Ποια είναι η τρέχουσα κατάσταση των τουλάχιστον 35 θεσμοθετημένων ΕΟΕΣ⁽¹⁾, που καλύπτουν 19 Κράτη Μέλη, εμπλέκουν περισσότερες από 650 τοπικές και περιφερειακές αρχές/φορείς και επηρεάζουν τις ζωές περίπου 30 εκατ. Ευρωπαίων κατοίκων σε συνοριακές περιοχές;

Ένα νομικό μέσο για υποεθνικές αρχές και φορείς

Τα Κράτη Μέλη και οι κεντρικές αρχές μπορούν να συνεργαστούν στη βάση της κυριαρχίας τους. Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές ή άλλοι δημόσιοι φορείς μπορούν να συνεργαστούν στο εσωτερικό ενός Κράτους Μέλους: οι τοπικές αρχές ιδρύουν ένα κοινό φορέα για τη διαχείριση των δημόσιων μεταφορών, αποβλήτων, ενέργειας, υδάτων, πολιτιστικών ζητημάτων κλπ. Το σημείο αφετηρίας για έναν Κανονισμό ΕΟΕΣ είναι απλό: αυτό που κατά κανόνα επιτρέπεται σε τέτοιους υποεθνικούς φορείς να κάνουν εντός του εθνικού πλαισίου, θα πρέπει να μπορεί να

το κάνουν και διασυνοριακά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέτοιες συνεργασίες θα πρέπει να είναι συνήθεις σε μια Ένωση και 20 χρόνια μετά την εγκαθίδρυση της Ενιαίας Αγοράς. Το 1980, το Συμβούλιο της Ευρώπης πρότεινε μια Σύμβαση-πλαίσιο για τη διασυνοριακή συνεργασία⁽²⁾ μεταξύ τοπικών αυτοδιοικήσεων ή αρχών, αλλά πολλά Κράτη Μέλη δεν έχουν κυρώσει τη σχετική Σύμβαση ή τα τρία πρόσθετα Πρωτόκολλα της ή συνάψει δι/τριμερείς συμφωνίες με τους γείτονές τους. Με την αναθεώρηση του Κανονισμού για τους ΕΟΕΣ, που υιοθετήθηκε σε μεγάλο βαθμό από τους συν-νομοθέτες, μια τέτοια συνεργασία επίσης θα είναι ρητώς δυνατή ένθεν και ένθεν των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ: Για παράδειγμα, μεταξύ Γαλλίας και Ελβετίας, μεταξύ απομακρυσμένων περιφερειών και των γειτόνων τους (τρίτες χώρες ή υπερπόντιες χώρες και περιοχές), και μεταξύ Πολωνίας, Λιθουανίας και Καλίνινγκραντ.

Πιο γρήγορος και απλός μηχανισμός έγκρισης

Και πάλι, μερικά Κράτη Μέλη θεωρούν συνεργασίες τέτοιου είδους ως άσκηση εξωτερικής πολιτικής, ακόμα και εσωτερικά της Ένωσης, και για το λόγο αυτό έχουν εμμένει στην ύπαρξη μιας στιβαρής διαδικασίας έγκρισης. Η περίοδος των τριών μηνών για την έγκριση της συμμετοχής μιας αρχής/φορέα σε ΕΟΕΣ, καθώς και της Σύμβασης και του Καταστατικού έχει ξεπεραστεί κατά πολύ. Η αναθεώρηση επιτρέπει μια περίοδο έξι μηνών και εάν κάποιο Κράτος Μέλος δεν έχει αποστείλει αιτιολογημένες παρατηρήσεις μέχρι το τέλος της περιόδου, η έγκριση θεωρείται ότι έχει παραχωρηθεί σιωπηρώς. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει σε Κράτη Μέλη όπου ο ΕΟΕΣ θα καταχωρηθεί ως νομικό πρόσωπο.

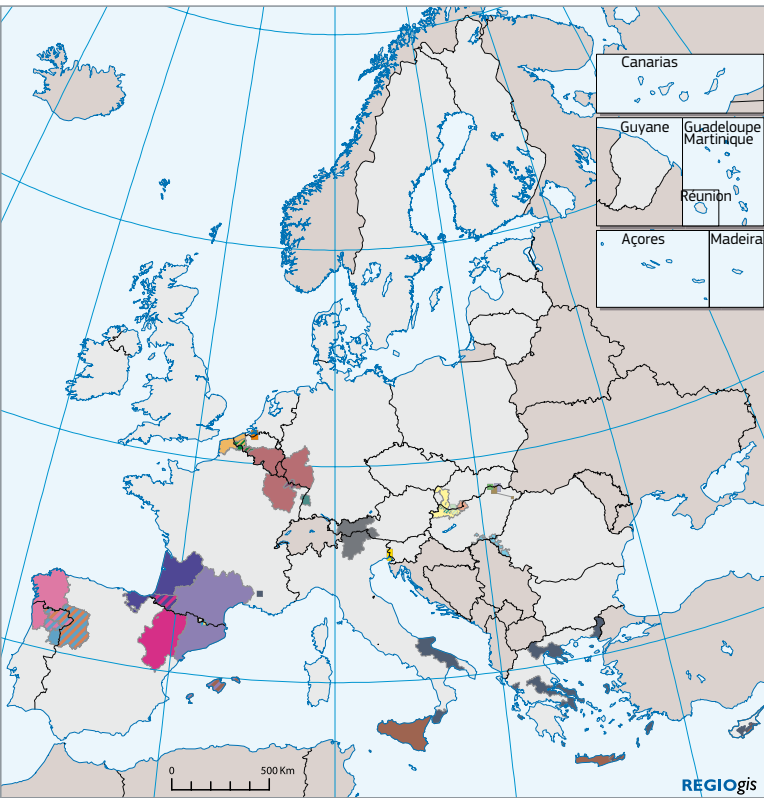
Μια άλλη σημαντική αποσαφήνιση αφορά το Καταστατικό, δηλ. το κείμενο που περιγράφει τις πρακτικές ρυθμίσεις εσωτερικής λειτουργίας. Παλαιότερα, επιτρεπόταν σε Κράτη Μέλη να αξιολογήσουν το Καταστατικό πλήρως μαζί με τη Σύμβαση. Πλέον, επιτρέπεται να αξιολογήσουν μόνο εάν το Καταστατικό ευθυγραμμίζεται με τη Σύμβαση (το ιδρυτικό έγγραφο). Έχει θεσμοθετηθεί μια πιο περιορισμένη διαδικασία έγκρισης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όταν η μόνη ήδη εγκεκριμένη τροποποίηση σε Σύμβαση είναι η προσχώρηση νέων μελών.

(1) Ήδη από τον Ιούλιο 2013, η Επιτροπή των Περιφερειών γνώριζε για 37 ιδρυθέντες ΕΟΕΣ:

<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Pages/welcome.aspx>

(2) <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.aspx?CL=ENG&NT=106>

Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας

Lille-Kortrijk-Tournai	ZASNET
Ister-Granum	INTERREG Programme Grande Région
Galicia-Norte de Portugal	Eurodistrikt Saarmoselle/ Eurodistrict Saarmoselle
Amphictyony/ AMΦΙΚΤΥΟΝΙΑ / Anfizionia	Abaúj az Abaujban
UTTS	Pons Danubii
Karst Bodva	Bánát-Triplex Confinium
Duero-Douro	Linieland van Waas en Hulst
West-Vlaanderen/ Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	Arrabona
ArchiMed	Euroregion Tirol – Alto Adige – Trentino
Eurodistrict Strasbourg-Ortenau/ Eurodistrikts Strasbourg-Ortenau	Gorizia – Nova Gorica – ŠempeterVrtojba
Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne/Hospital Transfrontarar de la Cerdanya	Espacio Portalet
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée/ Eurorégion Pirineos-Mediterráneo/ Euroregió Pirineus Mediterrània	Pirineus-Cerdanya
	Rába-Duna-Vág
	Europrégion Aquitaine-Euskadi

Ευρύτερο αντικείμενο δραστηριότητας για ΕΟΕΣ

Οι αναθεωρήσεις καθιστούν σαφές ότι το μέσο του ΕΟΕΣ μπορεί να διευκολύνει και να προωθήσει την εδαφική συνεργασία, καθώς και να εκτελέσει επιμέρους δράσεις εδαφικής συνεργασίας κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ). Όπως αναφέρει και η Επιτροπή των Περιφερειών: «Ο ΕΟΕΣ προσφέρει “τη δυνατότητα εμπλοκής διαφορετικών θεσμικών επιπέδων σε μία συνεργατική δομή”, και άρα “ανοίγει την προοπτική νέων μορφών πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, επιτρέποντας σε ευρωπαϊκές περιφερειακές και τοπικές αρχές να γίνουν οι κινητήριες δυνάμεις στη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών της ΕΕ, βοηθώντας έτσι στην επίτευξη μια πιο ανοικτής, συμμετοχικής, δημοκρατικής, υπόλογης και διαφανούς ευρωπαϊκής διακυβέρνησης”».

Μέχρι στιγμής, έχει δημιουργηθεί μόνος ένας ΕΟΕΣ ως διαχειριστική αρχή προγράμματος ΤΠΕ (Grande Région – διασυνοριακή συνεργασία γύρω από το Λουξεμβούργο). Κάποιες αφορούν δίκτυα, ενώ οι περισσότερες καλύπτουν μικρότερες ή μεγαλύτερες περιοχές σε εσωτερικά σύνορα που αναπτύσσουν μια κοινή στρατηγική και στη συνέχεια κάνουν χρήση διαφορετικών προγραμμάτων ΤΠΕ ή άλλων προγραμμάτων της ΕΕ που απαιτούν συνεργασία (π.χ. Life+ ή Erasmus Νέοι Επιχειρηματίες) για αιτήσεις μεμονωμένων έργων. Στο μέλλον, οι ΕΟΕΣ θα μπορούν επίσης να υλοποιούν μόνο μέρος ενός προγράμματος, στο πλαίσιο είτε ΕΕΣ είτε διαπεριφερειακής συνεργασίας για την επίτευξη του στόχου επενδύσεων για ανάπτυξη και θέσεις εργασίας (IGJ), ή ακόμα και των δύο (π.χ. για την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης εδαφικής επένδυσης ή τη χάραξη ενός κοινού σχεδίου δράσης από ΕΕΣ για τη διακυβέρνηση και από το στόχο IGJ για τις επενδύσεις σε υποδομές και ανθρώπους).

Πιο σαφείς κανόνες υλοποίησης

Οι ΕΟΕΣ θα μπορούν να οργανώσουν και να διαχειριστούν υποδομές και υπηρεσίες. Σε αυτό το πλαίσιο, η Συνέλευση του ΕΟΕΣ μπορεί να καθορίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις της χρήσης των υποδομών ή μίας υπηρεσίας γενικού ενδιαφέροντος συμπεριλαμβανομένων δασμών και αμοιβών που θα πρέπει να πληρώσουν οι χρήστες. Οι ισχύοντες εθνικοί κανόνες για αυτές τις δραστηριότητες θα παρατίθενται στη Σύμβαση προσφέροντας ακόμα μεγαλύτερη διαφάνεια στους χρήστες.

Η ίδρυση μερικών ΕΟΕΣ καθυστέρησε λόγω νομικών ζητημάτων που αφορούσαν στο προσωπικό αυτού και μερικοί ΕΟΕΣ ιδρύθηκαν χωρίς το δικό τους προσωπικό. Μια κοινή διακήρυξη συνημμένη στην τροποποίηση του Κανονισμού θα αποσαφηνίσει την ερμηνεία όσων επιτρέπεται στους ΕΟΕΣ να διατυπώσουν μέσα στη Σύμβασή τους. Το σημείο αφετηρίας είναι η επιλογή του ίδιου του ΕΟΕΣ. Στη βάση των επιλογών που περιγράφονται στη Σύμβαση, το κάθε μέλος του προσωπικού του ΕΟΕΣ παραμένει ελεύθερο να επιλέξει μία από τις προσφερόμενες επιλογές: δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου που θα είναι κατ' αρχήν της χώρας όπου το μέλος εργάζεται, ανεξάρτητα από το πού έχει καταχωρηθεί ο ΕΟΕΣ. Αποδίδεται επίσης στους ΕΟΕΣ πιο εξέχων ρόλος στο νομοθετικό πακέτο και συγκεκριμένες προβλέψεις καλύπτονται τόσο στους κανονισμούς κοινών διατάξεων και τους Κανονισμούς ΕΕΣ, ενθαρρύνοντας έτσι το εργαλείο που θα αποδείξει την προστιθέμενη αξία και ωριμότητά του στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Εγχειρίδιο ΕΟΕΣ INTERACT:

www.interact-eu.net/news_publications/new_egtc_handbook/174/1547

▶ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Η ικανότητα απορρόφησης και αξιοποίησης των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιορίζεται μερικώς από την οργανωτική επάρκεια των εθνικών και περιφερειακών αρχών των Κρατών Μελών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκινά μια νέα προσπάθεια για να ενισχύσει τις δεξιότητες, ικανότητες και επιχειρησιακά εργαλεία στα Κράτη Μέλη, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν περισσότερα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία σε επενδύσεις και να βελτιωθεί η ποιότητα των δαπανών.

Μερικά από τα «αόρατα» εμπόδια στην κινητοποίηση των τεράστιων πόρων των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων είναι η έλλειψη δεξιοτήτων και εργαλείων στο επίπεδο των εθνικών και περιφερειακών διοικήσεων. Πολλά από τα προβλήματα που συνδέονται με την υλοποίηση των ταμείων, όπως έχει αναγνωριστεί ευρέως, προέρχονται από την επάρκεια των αρχών σε Κράτη Μέλη και περιφέρειες να τα διαχειριστούν. Η επένδυση σημαντικών χρηματοοικονομικών πόρων στις περιφέρειες της Ευρώπης απαιτεί υψηλό βαθμό οργάνωσης, ικανοτήτων και δέσμευσης. Προκειμένου να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο απορρόφησης των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων και να διασφαλιστούν χαμηλά επίπεδα σφαλμάτων στην υλοποίηση, απαιτείται μια καλά στοχευμένη προσπάθεια για να ενισχυθεί η κατάλληλη επάρκεια.

Ευρεία απόκλιση στις επιδόσεις

Σε όλη την ΕΕ, υπάρχουν στην πραγματικότητα μεγάλες αποκλίσεις στις επιδόσεις σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα απορρόφησης, την απόδοση και την αποτελεσματικότητα των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων. Στην πράξη, οι επιδόσεις πρέπει να αξιολογούνται στο επίπεδο του πλήρους κύκλου ζωής των επενδύσεων, ξεκινώντας από τη γενική διαχείριση των προγραμμάτων μέχρι τον προγραμματισμό, την υλοποίηση, την αξιολόγηση/παρακολούθηση και τη χρηματοοικονομική διαχείριση και τον έλεγχο. Η επιτυχία κάθε βήματος στον κύκλο ζωής της υλοποίησης εξαρτάται από τρεις αλληλοσχετιζόμενους παράγοντες, δηλαδή οργανωτική δομή, ανθρώπινοι πόροι και συστήματα/εργαλεία.

Ειδικά προσαρμοσμένες λύσεις

Οι αγωγοί της επενδυτικής διαδικασίας είναι οι εθνικές και περιφερειακές δημόσιες διοικήσεις, και δεν υπάρχει τυποποιημένη μορφή εκτέλεσης αυτής της διαδικασίας. Η προσέγγιση πρέπει

να είναι ειδικά προσαρμοσμένη, αναλογική, επαρκής και αποτελεσματική. Υπάρχουν πολλά καλά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο η βελτίωση των δομών διακυβέρνησης, η υλοποίηση καλών στρατηγικών ανθρωπίνων πόρων ή η ανάπτυξη αποτελεσματικών εργαλείων συμβάλλει σημαντικά στη διαχείριση πόρων. Η Επιτροπή αναλαμβάνει επί του παρόντος μια μείζονα «άσκηση απογραφής» για να προσδιορίσει τη φύση των εμποδίων και πού συναντώνται πιο συχνά. Έτσι, θα βοηθηθεί η χαρτογράφηση ανά χώρα των σημείων όπου εντοπίζονται τα πιο συνήθη προβλήματα και η ενεργοποίηση λύσεων προς επίλυση αυτών.

Ο Επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής Johannes Hahn έχει δηλώσει ότι: «Η υγιής θεσμική επάρκεια για τη σχεδίαση και χρήση ευρωπαϊκών κονδυλίων βρίσκεται στην καρδιά μιας αποτελεσματικής πολιτικής συνοχής και άρα είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την ανάκαμψη και την ανάπτυξη. Χωρίς την κατάλληλη αρχιτεκτονική διαχείρισης κονδυλίων, με βάση τη σταθερότητα και τη συνέχεια, στα χέρια των καλύτερων ανθρώπων και με χρήση των πιο κατάλληλων εργαλείων και συστημάτων, η πολιτική συνοχής δεν υλοποιεί το πλήρες της δυναμικό. Χωρίς ικανή διοικητική επάρκεια, τα ποσοστά απορρόφησης είναι χαμηλά, τα ποσοστά σφαλμάτων είναι υψηλά και ο συνολικός αντίκτυπος των επενδύσεων είναι χαμηλότερος από ό,τι πρέπει. Και σε αυτούς τους καιρούς οικονομικής δυσπραγίας, ουδείς αποδέχεται να μην χρησιμοποιείται η δημόσια χρηματοδότηση με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, προκειμένου να δοθεί στην Ευρώπη και στους πολίτες της μια ευκαιρία επανόδου στο δρόμο της ανάπτυξης, της απασχόλησης και των υψηλότερων δυνατών επιπέδων διαβίωσης.»

Στη βάση αυτής της άσκησης απογραφής, μπορεί να ξεκινήσει μια εργασία με πιο επιχειρησιακό χαρακτήρα προκειμένου να αναπτυχθούν εργαλεία και λύσεις για την αντιμετώπιση των ζητημάτων.

Προβληματικές περιοχές

Η διοικητική επάρκεια για τη διαχείριση διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων εξαρτάται από ορισμένα βασικά ζητήματα:

- ▶ η «αρχιτεκτονική» που εφαρμόζεται (μηχανισμοί συντονισμού, λήψη αποφάσεων σε θέματα προϋπολογισμού, κλπ),
- ▶ ανθρώπινοι πόροι (όγκος και επίπεδο ικανοτήτων των ανθρώπων), και
- ▶ διαδικασίες και εργαλεία.

Όλα τα στοιχεία των τριών αυτών πτυχών πρέπει να λειτουργούν σωστά για την αποτελεσματική υλοποίηση των ταμείων.

Δομή

Πρέπει να εξετασθεί η βασική αρχιτεκτονική της διοικητικής οργάνωσης λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Πρέπει να υπάρχει σαφής ανάθεση αρμοδιοτήτων και καθηκόντων σε βασικούς θεσμούς. Πρέπει να εξετασθούν άλλα ζητήματα όπως το επίπεδο υπεξουσιοδότησης, η αποτελεσματικότητα των επιτροπών παρακολούθησης και η διαχείριση εταιρικών σχέσεων με παράγοντες/ΜΚΟ, κλπ.

Ανθρώπινοι πόροι

Βασικός παράγοντας επιτυχίας είναι να εξασφαλιστεί η έγκαιρη διαθεσιμότητα ικανού προσωπικού με εμπειρία και κίνητρα για εργασία. Η διαδικασία απαιτεί ορθές περιγραφές ρόλων με καθορισμό καθηκόντων και αρμοδιοτήτων, καθώς και ακριβή εκτίμηση του αριθμού και των προσόντων του απαιτούμενου προσωπικού. Οι προϋποθέσεις στο εσωτερικό του διοικητικού συστήματος πρέπει να είναι ευνοϊκές υπέρ της πρόσληψης και διατήρησης τέτοιων επαγγελματιών. Η πολιτική παρέμβαση στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων πρέπει να διατηρηθεί στο ελάχιστο.

Συστήματα και εργαλεία

Θα πρέπει να είναι διαθέσιμα τα κατάλληλα εργασιακά βοηθήματα για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα στη λειτουργία του συστήματος. Αυτά θα πρέπει να καλύπτουν ζητήματα όπως τεκμηρίωση σχετικά με μεθόδους, οδηγίες, εγχειρίδια, συστήματα, διαδικασίες, φόρμες κλπ. Τέτοια συστήματα και εργαλεία μπορούν να μετασχηματίσουν τη γνώση που υπάρχει στο κεφάλι κάθε ατόμου σε κάτι συγκεκριμένο που μπορεί να μοιραστεί μεταξύ φορέων. Πρέπει να γίνουν προσπάθειες να μειωθεί η ευπάθεια των φορέων, π.χ. όταν αποχωρούν σημαντικά μέλη του προσωπικού, και άρα να μειωθεί ο κίνδυνος δυσλειτουργίας και να ενισχυθεί η συνολική αποτελεσματικότητα.

Οριζόντια εργαλεία

Πολλά Κράτη Μέλη αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα και είναι σημαντικό να γίνουν διαθέσιμα τα κοινά «οριζόντια» εργαλεία προς χρήση από όλα τα κράτη. Αυτά τα εργαλεία μπορούν να επικεντρωθούν σε κοινά ζητήματα όπως διαχείριση δημόσιων προμηθειών, διαφθορά, επάρκεια των πιο χαμηλών επιπέδων της κυβέρνησης στην ανάπτυξη έργων, κλπ. Μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν εργαλεία κατά χώρα στα οποία τα Κράτη Μέλη μπορούν να έχουν πρόσβαση για την αντιμετώπιση των δικών τους αναγκών.

«Αδελφοποίηση» των βέλτιστων πρακτικών

Μια προσέγγιση που εξετάζεται είναι η δημιουργία ενός συστήματος «αδελφοποίησης» μέσω του οποίου τα Κράτη Μέλη μπορούν να έχουν πρόσβαση στην εξειδίκευση επαγγελματιών από άλλες χώρες όπου τα συστήματα ή/και τα εργαλεία είναι πιο σύνθετα ή καλύτερα αναπτυγμένα. Η προσέγγιση της Επιτροπής βασίζεται ιδιαίτερα στην κοινή χρήση θετικών μηνυμάτων, καθώς και στη διευκόλυνση και ενθάρρυνση Κρατών Μελών να μοιράζονται καλές πρακτικές σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από σήμερα. Η Επιτροπή προσπαθεί να λειτουργήσει ως καταλύτης σε αυτή τη διαδικασία – συλλέγοντας ορθές πρακτικές και καθιστώντας τις εύκολα διαθέσιμες σε άλλους. Ο απώτερος στόχος είναι να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο απορρόφησης πόρων και μείωση των ποσοστών σφάλματος, και βασικός παράγοντας για αυτό είναι η εξάλειψη των εμποδίων σε διοικητικό επίπεδο.

Κέντρο εξειδίκευσης

Προκειμένου να συνδράμει στην επίτευξη του στόχου αυτού, η Επιτροπή έχει θεσπίσει μια εξειδικευμένη μονάδα, το «Κέντρο εξειδίκευσης για την διοικητική επάρκεια». Το πρόγραμμα εργασίας του έχει δύο βραχυπρόθεσμους στόχους:

- ▶ διενέργεια απογραφής προκειμένου να συνταχθούν φάκελοι κατάστασης χώρας και να εξουδετερωθούν τα κοινά προβλήματα, και
- ▶ παροχή καθοδήγησης σε εθνικές διοικήσεις αναφορικά με διαπραγματεύσεις επί της διοικητικής επάρκειας και της χρήσης της τεχνικής βοήθειας για την περίοδο 2014-2020.

Έχει ως πιο μακροπρόθεσμους στόχους να αναπτύξει δέσμες εργαλείων και ειδικά προσαρμοσμένη υποστήριξη για συγκεκριμένα Κράτη Μέλη και περιφέρειες, καθώς και να δημιουργήσει «συστημικές λύσεις» που θα είναι διαθέσιμες για όλα τα Κράτη Μέλη και τις περιφέρειες.

Κατά τη διάρκεια των Open Days 2013, σε αυτά τα ζητήματα θα αφιερωθεί ένα εργαστήριο με θέμα «Τα μυστικά της διαχείρισης ευρωπαϊκών κονδυλίων – ή η διοικητική επάρκεια ως βασικό συστατικό για αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.»

▶ Η ΚΙΝΑ, Η ΙΑΠΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΕΕ

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ Ο ΕΝΑΣ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΑΛΛΟ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ
ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Λιμένας Tianjin, Κίνα

Η Κίνα, η Ιαπωνία και η Ευρωπαϊκή Ένωση μοιράζονται πολλές κοινές προκλήσεις στο πεδίο της βιώσιμης περιφερειακής και αστικής ανάπτυξης. Προκειμένου να ενισχυθεί η περιφερειακή και τοπική συνεργασία μεταξύ τους και να προωθηθεί η αμοιβαία εκμάθηση, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ξεκίνησε το 2009 μια σειρά δράσεων που περιλαμβάνουν υψηλόβαθμους αξιωματούχους στην Κίνα και την Ιαπωνία (καθώς και με άλλους στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ). Αυτές οι δράσεις αφορούν μεταξύ άλλων ανταλλαγές πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, σεμινάρια και εργαστήρια για θέματα πολιτικής.

Σινο-ευρωπαϊκός περιφερειακός διάλογος

Το 2006 ξεκίνησε ένα πρόγραμμα συναντήσεων υψηλού επιπέδου και συνεργασιών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων της Κίνας κατόπιν της υπογραφής ενός Μνημονίου Κατανόησης σχετικά με την συνεργασία στην περιφερειακή πολιτική. Το πρόγραμμα είχε τη μορφή μελετών, επισκέψεων, καταρτίσεων, σεμιναρίων και εργαστηρίων, εναλλάξ μεταξύ Κίνας και Ευρώπης, για την προώθηση της εκμάθησης και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών στο πεδίο της περιφερειακής πολιτικής.

Πράγματι, στον τομέα της αστικής ανάπτυξης, οι πόλεις της Ευρώπης και της Κίνας αντιμετωπίζουν εξίσου μια διττή πρόκληση: πώς να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και παράλληλα να ικανοποιήσουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Το 2011, η Κίνα ξεπέρασε ένα συμβολικό όριο καθώς οι πόλεις της είχαν αναπτυχθεί τόσο που πλέον φιλοξενούσαν τον μισό πληθυσμό της χώρας.

Αξιοποιώντας την ευκαιρία του 8^{ου} Σινο-ευρωπαϊκού σεμιναρίου υψηλού επιπέδου, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες κατά της διάρκεια των Open Days των πόλεων και περιφερειών 2013, οι δύο πλευρές θα αντιμετωπίσουν βασικά ζητήματα αστικής ανάπτυξης, μεταξύ των οποίων: τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης για κατοίκους πόλεων και τη βελτίωση των τοπικών υποδομών ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνίας. Σε επιμέρους συνεδρίες θα εξετασθούν καλές πρακτικές και ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών και κινεζικών περιφερειών στο πεδίο της προώθησης μιας πιο ολοκληρωμένης αστικής-αγροτικής εδαφικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας.

Όπως και σε προηγούμενα σεμινάρια, η εκδήλωση παρέχει μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των συμμετεχόντων πάνω σε συγκεκριμένες εμπειρίες περιφερειακής πολιτικής. Αυτή η ατζέντα εξετάζει τα συμπεράσματα του προηγούμενου σεμιναρίου υψηλού επιπέδου για την περιφερειακή πολιτική, το οποίο πραγματοποιήθηκε στην κινέζικη πόλη Guangzhou, της επαρχίας Guangdong, τον Δεκέμβριο του 2012.

Η διήμερη εκδήλωση στην Guangzhou συγκέντρωσε ομιλητές υψηλού επιπέδου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από επιλεγμένες ευρωπαϊκές περιφέρειες και, από την κινεζική πλευρά, ομιλητές από εθνικές κυβερνήσεις και κορυφαίες επαρχιακές αρχές (Guangdong, Hunan, Sichuan και Guizhou). Μεταξύ των συμμετεχόντων ήταν πολλές εξέχουσες προσωπικότητες από περιφερειακές διοικήσεις και αντιπρόσωποι γραφείων ανάπτυξης και μεταρρυθμίσεων από αρκετές πόλεις.

Στις συνεδρίες παρευρέθηκαν περίπου 90 συμμετέχοντες από την Κίνα και την Ευρώπη με έμφαση στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και τους δεσμούς μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

Ανοίγοντας πόρτες στην Ευρώπη

Το 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε το CETREGIO, μια σινο-ευρωπαϊκή συνεργασία κατάρτισης σε θέματα περιφερειακής πολιτικής. Το πρόγραμμα έχει στόχο την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ ευρωπαϊκών και κινεζικών περιφερειών που, με τη σειρά τους, μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω – όπως και στον σημαντικό τομέα των εμπορικών σχέσεων – σε διμερή βάση.

Η κατάρτιση έχει οργανωθεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει συνεδρίες πληροφόρησης ανά δύο εβδομάδες σε τουλάχιστον τρία Κράτη Μέλη της ΕΕ, καλύπτοντας σεμινάρια, ομιλίες και επιτόπιες επισκέψεις σε παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών σε επιλεγμένους εστιασμένους τομείς. Από το 2010, περισσότεροι από 120 Κινέζοι φορείς λήψης αποφάσεων από 31 επαρχιακές περιφέρειες μπόρεσαν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να πραγματοποιήσουν επισκέψεις σε βέλτιστες πρακτικές σε περισσότερες από 40 περιφέρειες των 12 Κρατών Μελών της ΕΕ, επιλεγμένων με τρόπο που να αποτυπώνεται η γεωγραφική της διαφοροποίηση.

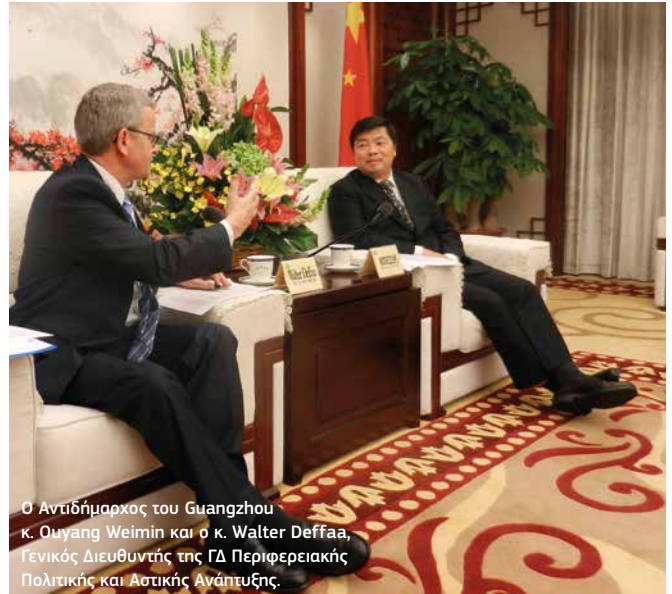
Οι Κινέζοι εκπρόσωποι είναι κατά κύριο λόγο ανώτεροι εμπειρογνώμονες στους αντίστοιχους τομείς τους και εκπροσωπούν την τεράστια διαφοροποίηση της περιφερειακής ανάπτυξης στην Κίνα. Το CETREGIO προσφέρει σε Κινέζους εμπειρογνώμονες περιφερειακής πολιτικής μια πηγή αναφοράς κατά τη διαμόρφωση των δικών τους πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης.

Ευρω-ιαπωνικό πρόγραμμα ανταλλαγών

Από το 2012, ευρωπαϊκές και ιαπωνικές πόλεις έχουν ξεκινήσει μια αποκεντρωμένη διαδικασία ανταλλαγών εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών πάνω σε θέματα αστικής ανάπτυξης.

Η Ιαπωνία και η ΕΕ μοιράζονται πολλές κοινές προκλήσεις στο πεδίο της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και μέσω του προγράμματος τα μέρη ανταλλάσσουν εμπειρίες σε ζητήματα όπως η «συμπαγής πόλη», η βιώσιμη ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα των μεγάλων πόλεων.

Το Μάιο 2012 συνδιοργανώθηκε ένα σεμινάριο αστικής ανάπτυξης στο Τόκιο από το Υπουργείο Γης, Υποδομών και Τουρισμού

Ο Αντιδήμαρχος του Guangzhou κ. Ouyang Weimin και ο κ. Walter Deffaa, Γενικός Διευθυντής της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης.

(MLIT) της Ιαπωνίας και τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκέντρωσε ένα φάσμα εμπειρογνομόνων, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων από τις πόλεις της Λειψίας, της Στοκχόλμης και του Τορίνο από πλευράς ΕΕ και των πόλεων Kanazawa, Kitakyushu και Kumamoto από ιαπωνικής πλευράς.

Το σεμινάριο στο Τόκιο επικεντρώθηκε σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος τόσο για την Ιαπωνία, όσο και για κάθε μία από τις εκπροσωπούμενες ευρωπαϊκές πόλεις: αστική αναζωογόνηση και αστικές μεταφορές (με τη Λειψία, Γερμανία), πόλεις μειωμένης χρήσης άνθρακα (Στοκχόλμη, Σουηδία) και υποστήριξη σε πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες ως κινητήριες δυνάμεις για αστική ανάπτυξη (Τορίνο, Ιταλία). Και οι δύο σκοπεύουν να ξεκινήσουν με αυτές τις συναντήσεις επαφών, υπό την αιγίδα του MLIT και της ΕΕ, μια αποκεντρωμένη διαδικασία ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για τα επόμενα χρόνια ανάμεσα στις ενδιαφερόμενες πόλεις σχετικά με θέματα αστικής ανάπτυξης.

Κατά τη διάρκεια των Open Days 2013 στις Βρυξέλλες, θα διοργανωθεί συμπληρωματικά ένα εργαστήριο με θέμα «Η αστική ανάπτυξη σε διεθνές πλαίσιο: Το ευρω-ιαπωνικό πρόγραμμα ανταλλαγών στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη».

Αυτά τα παραδείγματα επιβεβαιώνουν το αυξανόμενο ενδιαφέρον σε περιφέρειες και πόλεις εκτός της ΕΕ για συνεργασία στο θέμα της περιφερειακής και αστικής πολιτικής ανάπτυξης. Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όσο και η Επιτροπή των Περιφερειών έχουν επιδείξει έντονο ενδιαφέρον στον τομέα αυτό και την από κοινού εργασία με την Επιτροπή για την προώθηση αποκεντρωμένης συνεργασίας σε παγκόσμια κλίμακα.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

▶ ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΕΜΦΑΝΗ ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΕ ΔΟΥΝΑΒΗ ΚΑΙ ΒΑΛΤΙΚΗ

Η Γέφυρα Vidin-Calafat μεταξύ Βουλγαρίας και Ρουμανίας

Από το 2009 η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης υλοποιεί μια νέα προσέγγιση για την αντιμετώπιση προβλημάτων δια-περιφερειακής φύσης. Μια νέα «μακροπεριφερειακή στρατηγική» εφαρμόζεται στην περιοχή της Βαλτικής και κατ' επέκταση στην περιοχή του Δούναβη. Μια πρώτη έκθεση προόδου που μόλις δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει πώς η νέα μακρο-περιφερειακή προσέγγιση δημιούργησε εκατοντάδες νέα έργα και βοήθησε στη διαμόρφωση κοινών στόχων πολιτικής σε περιοχές ζωτικής σημασίας για τις εμπλεκόμενες περιφέρειες. Νέα σχέδια αναπτύσσονται για άλλες περιφέρειες.

Οι στρατηγικές της ΕΕ για τη Βαλτική και το Δούναβη, που αφορούν περισσότερες από 20 χώρες εντός και εκτός ΕΕ, άνοιξαν νέους δρόμους για μια μοναδικού είδους συνεργασία, στη βάση της ιδέας ότι στην περίπτωση κοινών προκλήσεων που αφορούν συγκεκριμένες περιφέρειες – περιβαλλοντικές, οικονομικές ή σχετικές με την ασφάλεια – η συλλογική αντιμετώπιση είναι η καλύτερη και έχει λογική ο από κοινού σχεδιασμός για την πιο αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Η περιβαλλοντική υποβάθμιση της Βαλτικής Θάλασσας ήταν αυτή που προκάλεσε αρχικά την ανάγκη για μια ενωμένη μακροπεριφερειακή απόκριση στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που παρουσίαζε αυτή η περιφέρεια. Αυτό οδήγησε στη στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR), που υιοθετήθηκε το 2009. Η στρατηγική της ΕΕ για τη περιοχή του Δούναβη (EUSDR) υιοθετήθηκε τον Ιούνιο 2011.

Οι δύο στρατηγικές επεδίωξαν να θέσουν ζητήματα σε πολλαπλά επίπεδα και να αναζητήσουν γείτονες πέραν των υφιστάμενων συνόρων της ΕΕ με σκοπό τη συνεργασία ως ίσοι. Το σκεπτικό ήταν να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες να υπερβούν όχι μόνο τα εθνικά σύνορα αλλά και όσα στοιχεία εμποδίζουν μια πιο στρατηγική και δημιουργική σκέψη για τις διαθέσιμες ευκαιρίες.

Η προσέγγιση παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που συγκεντρώνει Κράτη Μέλη και τρίτες χώρες στην ίδια γεωγραφική περιοχή προκειμένου να αντιμετωπιστούν κοινές προκλήσεις. Ο κεντρικός στόχος μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής είναι να κινητοποιηθούν νέα έργα και πρωτοβουλίες και η προσέγγιση προσφέρει πολλά δυναμικά οφέλη σε επίπεδο ενισχυμένης συνεργασίας για οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR)

Οι οκτώ χώρες της ΕΕ που συναπαρτίζουν την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γερμανία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία και Σουηδία) αντιμετωπίζουν αρκετές κοινές προκλήσεις που αντικατοπτρίζονται στο κοινό συμφωνημένο σχέδιο δράσης για τη στρατηγική.

Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά περιοχών προτεραιότητας, που καθεμία συνοδεύεται από συγκεκριμένα πρωταρχικά έργα, όπως και σαφώς καθορισμένους στόχους και δείκτες. Η στρατηγική βοηθά στην κινητοποίηση του συνόλου της σχετικής ευρωπαϊκής χρηματοδότησης και πολιτικών, και το συντονισμό

των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των χωρών της ΕΕ, περιφερειών, παν-Βαλτικών φορέων, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και μη κυβερνητικών οργανισμών, για την προώθηση μιας πιο ισορροπημένης ανάπτυξης στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας. Η στρατηγική ενθαρρύνει επίσης τη συνεργασία με γειτονικές χώρες, συμπεριλαμβανομένων Ρωσίας και Νορβηγίας.

Τα έργα καλύπτουν τρεις βασικούς στόχους: «Προστασία της Θάλασσας», «Σύνδεση της περιοχής», «Αύξηση της ευημερίας». Τα πρωταρχικά έργα του προγράμματος περιλαμβάνουν:

- ▶ Το **Baltic Deal** που συνεργάζεται με αγρότες για να τους βοηθήσει να μειώσουν τις απώλειες θρεπτικής ύλης από τις φάρμες και να διατηρήσουν την παραγωγή και την ανταγωνιστικότητά τους.
- ▶ Την **αποτελεσματική, ασφαλή και βιώσιμη κυκλοφορία στη Θάλασσα (EfficienSea)** που καθιστά την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας μια πιλοτική περιφέρεια στο πεδίο της ηλεκτρονικής ναυσιπλοΐας (e-Navigation) και αναπτύσσει και δοκιμάζει υποδομές και υπηρεσίες ηλεκτρονικής ναυσιπλοΐας, ενώ επίσης διαμοιράζει ευρέως καλές πρακτικές.
- ▶ Το **Baltic Manure** που μετατρέπει την κοπριά από περιβαλλοντικό πρόβλημα σε ευκαιρία επιχειρηματικής καινοτομίας. Το έργο παράγει ανανεώσιμη ενέργεια και οργανικά λιπάσματα.
- ▶ Το **BSR Stars** που στοχεύει στην ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης μέσω διακρατικών δεσμών έρευνας και καινοτομίας, για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων σε τομείς όπως υγεία, ενέργεια και βιώσιμες μεταφορές.

Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη (EUSDR)

Η EUSDR καλύπτει εννέα χώρες της ΕΕ (Αυστρία, Βουλγαρία, Κροατία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Γερμανία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία και Σλοβενία) και πέντε χώρες εκτός ΕΕ (Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία και Ουκρανία).

Η σημασία της λεκάνης του Δούναβη για την ΕΕ δεν πρέπει να υποτιμηθεί. Οι πολιτικές και οι επενδύσεις που γίνονται στη λεκάνη μέσω ιδίως της πολιτικής συνοχής της ΕΕ έχουν αντίκτυπο στα βιοτικά μέσα 20 εκατομμυρίων κατοίκων. Συνιστούν μια καλά στοχευμένη πολιτική για την ικανοποίηση των οικολογικών, μεταφορικών και κοινωνικοοικονομικών αναγκών της περιοχής.

Η στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη έχει τέσσερις κύριους πυλώνες: «Σύνδεση της περιοχής», «Προστασία του περιβάλλοντος», «Δημιουργία ευημερίας» και «Ενίσχυση της περιοχής».

Στα βασικά έργα περιλαμβάνονται τα εξής:

- ▶ Η ολοκλήρωση της **Γέφυρας Vidin-Calafat** μεταξύ Βουλγαρίας και Ρουμανίας – ένας ζωτικός δεσμός σε μια διαδρομή βασικής προτεραιότητας του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ). Η γέφυρα είναι μόλις η δεύτερη κατά μήκος των 630 χλμ του παραποτάμιου τμήματος του συνόρου.

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ (EUSAIR)

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 14ης Δεκεμβρίου 2012, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ προσκάλεσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διατυπώσει μια πρόταση για μια νέα μακροπεριφερειακή στρατηγική της περιοχής της Αδριατικής και του Ιονίου πριν από το τέλος του 2014.

Η EUSAIR, που βασίζεται στη θαλάσσια στρατηγική για την Αδριατική Θάλασσα και το Ιόνιο Πέλαγος όπως υιοθετήθηκε από την Επιτροπή το 2012, θα καλύψει οκτώ χώρες: Τέσσερα Κράτη Μέλη της ΕΕ (Κροατία, Ελλάδα, Ιταλία και Σλοβενία) και τέσσερις χώρες εκτός ΕΕ (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σερβία). Η στρατηγική αυτή θα προωθήσει την οικονομική και κοινωνική ευημερία της περιφέρειας βελτιώνοντας την ελκυστικότητα, ανταγωνιστικότητα και συνδεσιμότητά της. Η EUSAIR θα λάβει υπόψη της τη δουλειά που έχει ήδη γίνει από την πρωτοβουλία Αδριατικής και Ιονίου, η οποία το 2000 συγκέντρωσε τις ίδιες χώρες από την περιοχή, γύρω από κοινούς στόχους.

Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ, θα διοργανωθεί μια μεγάλη εκδήλωση στην Αθήνα στις 6-7 Φεβρουαρίου 2014, όπου θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα εντατικών διαβουλεύσεων των ενδιαφερομένων μερών σχετικά με τους πυλώνες της Στρατηγικής. Στόχος είναι να διαμορφωθεί μια επικεντρωμένη στρατηγική με πραγματιστικούς, ρεαλιστικούς και μετρήσιμους κοινούς στόχους που θα ενισχύσει τη συμπληρωματικότητα, τη συνάφεια και τη συνεργασία στην περιοχή. Η επίσημη υιοθέτηση αναμένεται κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014 κατά την Ιταλική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Η υλοποίηση της EUSAIR θα υποβοηθηθεί από το πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας που θα υποστηρίξει τη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα εντός των χωρών που καλύπτονται από τη Στρατηγική.

- ▶ Το έργο απομάκρυνσης ναυαγίων του Δούναβη (**Danube Shipwreck Removal**) έχει στόχο την απομάκρυνση ναυαγίων από τους ποταμούς Δούναβη, Sava και Tisa σε Σερβία, Ρουμανία και Βουλγαρία, και τη βελτίωση της ναυσιπλοΐας και των περιβαλλοντικών συνθηκών.
- ▶ Το **Επιχειρηματικό φόρουμ της περιοχής του Δούναβη** προσφέρει μια σημαντική πλατφόρμα δικτύωσης για πάνω από 300 ΜΜΕ. Ενθαρρύνει συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων και υποστηρίζει τους δεσμούς μεταξύ φορέων παροχής γνώσης, όπως ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστήμια.
- ▶ Έχουν ξεκινήσει οι εργασίες για τη δημιουργία ενός **Ταμείου Έρευνας και Καινοτομίας του Δούναβη**, όπου συγκεντρώνονται εθνικά και περιφερειακά ταμεία και αξιοποιούνται εμπειρίες του προγράμματος BONUS στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας.

« Εάν επιθυμούμε να διασφαλίσουμε μακροχρόνια επιτυχία, η προσέγγιση πρέπει να τοποθετηθεί στην καρδιά των κυβερνητικών και των σχεδίων περιφερειακής πολιτικής. »

Ο Johannes Hahn, Ευρωπαίος Επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής

Η νησίδα Sveti Stefan, Μαυροβούνιο

- ▶ Το έργο για τις πλημμύρες του Δούναβη (**Danube Floodrisk**) προωθεί μεθόδους συνεργασίας με 19 ιδρύματα σε οκτώ χώρες του Δούναβη, με την κοινή χρήση βάσεων δεδομένων και χαρτογράφησης πλημμυρών. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Προειδοποίησης Πλημμυρικών Φαινομένων (EFAS) λειτουργεί συμπληρωματικά.

Δίχως κόστος

Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της Βαλτικής και του Δούναβη λειτουργούν χωρίς πρόσθετα ευρωπαϊκά κονδύλια, χωρίς νέους θεσμούς και χωρίς νέα νομοθεσία. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτήθηκε μεγαλύτερη συνεκτικότητα μεταξύ ταμείων, δομών και πολιτικών. Η υλοποίηση των στρατηγικών απαιτήσε τη δημιουργία δομών εργασίας γύρω από περιοχές προτεραιότητας, επιλεγμένες με μια διαδικασία «από τη βάση» με την πολιτική ηγεσία σε κάθε περιοχή που ανέλαβαν οι συμμετέχουσες χώρες, περιφέρειες ή οργανώσεις, με την υποστήριξη της Επιτροπής ως φορέα διευκόλυνσης.

Οι εκθέσεις υλοποίησης της EUSBSR και της EUSDR υπογραμμίζουν το γεγονός ότι οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές βοήθησαν στην ανάπτυξη νέων έργων ή έδωσαν δυναμική σε υφιστάμενα διακρατικά έργα. Τα πρωταρχικά έργα μόνο στη Βαλτική Θάλασσα αριθμούν πάνω από 100 και συνοδεύονται από πολλά άλλα έργα-τεχνοβλαστούς, ενώ περισσότερα από 400 έργα συνολικού ύψους 49 δις EUR έχουν προταθεί για την EUSDR, από τα οποία 150 βρίσκονται ήδη στη φάση υλοποίησης.

Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές δημιουργούν περιφερειακά δομικά στοιχεία για πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ και βοηθούν στη διαμόρφωση εθνικών προσεγγίσεων που κάνουν πιο συνεκτική την υλοποίηση σε επίπεδο ΕΕ. Η μακροπεριφερειακή εργασία, π.χ., είχε ιδιαίτερο αντίκτυπο στην Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική, το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Ενέργεια (ΔΕΔ-Ε) και τη συνεργασία πολιτικής προστασίας.

Βελτιωμένη σχέση ποιότητας-τιμής

Το να αυξάνεις την απόδοση των χρημάτων είναι σημαντικό σε εποχές περιορισμένων προϋπολογισμών και η μακροπεριφερειακή προσέγγιση έχει καταδείξει ότι μπορεί να βοηθήσει στην ευθυγράμμιση των προγραμμάτων της ΕΕ ώστε να δρουν μαζί σε μείζονες κοινούς στόχους.

Όταν απουσιάζουν οι πρόσθετοι ευρωπαϊκοί πόροι, οι επικεφαλής έργων είναι υποχρεωμένοι να αναζητήσουν πιο ενεργά κονδύλια από εξωτερικές πηγές. Το γεγονός αυτό ενθάρρυνε τον Χρηματοοικονομικό Διάλογο του Δούναβη, ο οποίος βοθά την αντιστοίχιση ιδεών με κονδύλια και την συγκέντρωση φορέων προώθησης έργων με τράπεζες, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και προγράμματα χρηματοδότησης. Οδήγησε επίσης στη θέσπιση του μηχανισμού συγκέντρωσης αρχικών πόρων για την EUSBSR (Seed Money Facility), ο οποίος παρέχει χρηματοδότηση στο στάδιο σποράς για την ανάπτυξη ιδεών για έργα σε επίπεδο δανείων ή ενισχύσεων.

Πράγματι, η μακροπεριφερειακή στρατηγική θεωρείται επίσης ότι ενθαρρύνει τη συγκέντρωση πόρων. Βελτιώνει το δυναμικό για τη δημιουργία ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου στο στάδιο σποράς/σε πρώιμο στάδιο στις μακροπεριφέρειες, καθώς λίγες είναι οι χώρες που διαθέτουν επαρκή «ροή επενδυτικών προτάσεων» για να υποστηρίξουν και διατηρήσουν τόσο εξειδικευμένα ταμεία και η μακροπεριφέρεια μπορεί να προσφέρει επαρκή κρίσιμη μάζα.

Ο ιδιωτικός τομέας περιλαμβάνεται και αυτός, είτε μέσω της δουλειάς στο αναπτυξιακό φόρουμ της Βαλτικής, είτε μέσω έργων συνεργασίας δημόσιου-ιδιωτικού φορέα, όπως η απομάκρυνση ναυαγίων από τους ποταμούς Δούναβη, Sava και Tisa.

Έχουν επίσης κινητοποιηθεί πόροι από Κράτη Μέλη για προτεραιότητες υψηλότερου επιπέδου και για υλοποίηση πρωτοβουλιών στο πλαίσιο μακροπεριφερειακών στρατηγικών.

Βελτιωμένη συνεργασία με γειτονικές χώρες

Οι δύο στρατηγικές βοηθούν στη βελτίωση της συνεργασίας με γειτονικές χώρες. Στην EUSBSR, η Ρωσία, αν και δεν είναι μέλος

Ventspils, Λετονία

Το έργο Baltic Deal συνεργάζεται με αγρότες σε όλη την περιοχή.

της στρατηγικής καθαυτής, συμφώνησε σε μια λίστα κοινών έργων. Η Νορβηγία και η Ισλανδία συμμετέχουν επίσης ενεργά, ιδίως σε κοινωνικά και θέματα διαχείρισης διακίνησης.

Στην EUSDR, όπου κάποιες χώρες εκτός ΕΕ θα μπορούσαν να είναι πιθανές υποψήφιες για ένταξη στην Ένωση, η στρατηγική παρέχει πολύτιμες εμπειρίες και λειτουργεί ως πλατφόρμα και ως μια ευκαιρία για να γνωρίσουν πολιτικές και διαδικασίες της ΕΕ μέσω κοινών δραστηριοτήτων.

Αποτελέσματα και συμπεράσματα

Σχολιάζοντας την έκθεση, ο Επίτροπος Johannes Hahn δήλωσε: «Η μελέτη δείχνει την καθαρή αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών μας. Η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ τους έχει ως αποτέλεσμα κυριολεκτικά εκατοντάδες νέα έργα και νέα δίκτυα στις περιοχές του Δούναβη και της Βαλτικής, σε τομείς όπως οι μεταφορές, η παροχή ενέργειας, η ασφάλεια ή η μάχη κατά του οργανωμένου εγκλήματος. Πάνω απ' όλα, οι συμμετέχοντες μας λένε ότι η συνεργασία – συμπεριλαμβανομένης και αυτής με κράτη εκτός ΕΕ – έχει ενισχυθεί σημαντικά».

«Ωστόσο, εάν επιθυμούμε να διασφαλίσουμε μακροχρόνια επιτυχία, η προσέγγιση πρέπει να τοποθετηθεί στην καρδιά των κυβερνητικών και των σχεδίων περιφερειακής πολιτικής – ιδίως κατά τη σχεδίαση νέων προγραμμάτων και έργων για την επόμενη δημοσιονομική περίοδο – και να υποστηριχθεί με αρκετούς πόρους».

Η έκθεση υπενθυμίζει στις κυβερνήσεις την ανάγκη για ανάληψη πολιτικής δέσμευσης και για την ανάδειξη των στρατηγικών σε προτεραιότητα σε όλα τα σχετικά πεδία πολιτικής, διασφαλίζοντας ότι ενσωματώνονται σε μελλοντικά ευρωπαϊκά προγράμματα διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, καθώς και σε άλλα σχετικά ευρωπαϊκά, περιφερειακά και εθνικά πλαίσια πολιτικής. Υπογραμμίζει επίσης τη σημασία των διοικητικών πόρων στην υλοποίηση των στόχων.

«Χρειάζεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική που θα δρομολογείται απευθείας από το πρωθυπουργικό γραφείο και θα ακουμπά τομείς όπως περιβάλλον, ΜΜΕ, τουρισμός, πολιτισμός, μεταφορές, κλπ. Πρέπει να οργανωθεί ως μια στρατηγική

εγκάρσιας ανάπτυξης που θα εμπλέκει υπουργεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, και απαιτεί κατάλληλους πόρους και προσωπικό. Προϋποθέτει ισχυρό αίσθημα ιδιοκτησίας από τις ίδιες τις περιφέρειες».

Τα τελευταία δύο χρόνια, άλλες περιφέρειες έχουν αναφερθεί, συμπεριλαμβανομένης μιας πρόσφατης απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη σκοπιμότητα μιας μακροπεριφερειακής στρατηγικής για τις Άλπεις. Τα Κράτη Μέλη και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσκάλεσαν την Επιτροπή να διατυπώσει μια στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR) μέχρι το τέλος του 2014.

Ο Επίτροπος Hahn υπογραμμίζει ότι οι νέες πρωτοβουλίες πρέπει να καταδεικνύουν σαφώς προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ και άρα να ξεκινήσουν εάν υπάρχουν σαφείς ανάγκες για βελτιωμένη και υψηλού επιπέδου συνεργασία. Θα πρέπει να είναι στρατηγικής σημασίας για τις μακροπεριφέρειες και να μεταφράζονται σε περιορισμένο αριθμό σαφώς καθορισμένων στόχων με το κατάλληλο σύνολο δεικτών για τη μέτρηση της προόδου.

«Η στρατηγική θα είναι επιτυχημένη μόνο εάν μπορέσουμε να εφαρμόσουμε συγκεκριμένα έργα που συμβάλλουν στην κατεύθυνση των στόχων της περιοχής. Και πρέπει να είμαστε σε θέση να δούμε την προστιθέμενη αξία του περιφερειακού συντονισμού για την επίτευξη αυτών των στόχων», καταλήγει ο Επίτροπος.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/macro_region_strategy/index_en.cfm

Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη:
www.danube-region.eu

Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας:
www.balticsea-region-strategy.eu

Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή Αδριατικής και Ιονίου:
www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionian/index_en.cfm

Πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου:
www.faic.eu/index_en.asp

▶ ΜΕ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΓΙΑ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ

Το Panorama
καλωσορίζει
τη δική σας
συμβολή!

Η ενότητα «Με δικά σας λόγια» είναι το τμήμα του Panorama όπου προσκαλούνται οι βασικοί «καταναλωτές» πολιτικής συνοχής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για να ακουστεί η φωνή τους και να μας δώσουν τη γνώμη τους σχετικά με την υλοποιούμενη ευρωπαϊκή πολιτική σε τοπικό επίπεδο, είτε σχετικά με έμφαση στα σημερινά επιτεύγματα και επιτυχίες, είτε σε επίπεδο γνώσης σχετικά με τις προετοιμασίες για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Με περισσότερες από 270 περιφέρειες στα 28 Κράτη Μέλη της ΕΕ, κάθε ένα με τις επιμέρους οικονομικές και πολιτιστικές καταβολές και ανάγκες, είναι σημαντικό οι διαμορφωτές πολιτικής, οι διαχειριστές και αξιωματούχοι σε όλα τα επίπεδα να γνωρίζουν τον πραγματικό αντίκτυπο που έχει η πολιτική συνοχής στο επίπεδο του απλού πολίτη.

Σε αυτή την έκδοση, το *Panorama* παρουσιάζει τις απόψεις από τρία Κράτη Μέλη και περιφέρειες σχετικά με τα σχέδιά τους για την εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων στην επόμενη προγραμματική περίοδο από το 2014 μέχρι το 2020.

Η Δημοκρατία της Τσεχίας και η Περιφέρεια Brussels Capital του Βελγίου περιγράφουν τις προσεγγίσεις τους στον καθορισμό προτεραιοτήτων για το μέλλον, στη βάση της εμπειρίας από τρέχοντα προγράμματα. Εν τω μεταξύ, η Επαρχία Noord-Brabant στις Κάτω Χώρες επισημαίνει το περιβάλλον καινοτομίας και επιχειρηματικότητας που διαθέτει.

Το *Panorama* καλωσορίζει τη συμβολή σας την οποία μπορεί να δημοσιεύσουμε σε μελλοντικές εκδόσεις:
[▶regio-panorama@ec.europa.eu](mailto:regio-panorama@ec.europa.eu)

▶ ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

▶ BRABANT, Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤΙΣ ΕΞΥΠΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Η Επαρχία Noord-Brabant είναι έτοιμη για τη νέα περίοδο ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Μετά από δύο χρόνια εντατικής συνεργασίας με τις άλλες νότιες επαρχίες στις Κάτω Χώρες σε ένα κοινό πρόγραμμα και στρατηγική, στη βάση ευρωπαϊκών στόχων, ο τερματισμός είναι πλέον ορατός.

Η ολλανδική περιοχή της Noord-Brabant παίζει εξέχοντα ρόλο στην οικονομία των Κάτω Χωρών. Το μερίδιο της περιοχής στο ολλανδικό ΑΕγχΠ, ο αριθμός εταιριών, ο αριθμός των απασχολούμενων και ο αριθμός ευρεσιτεχνιών, εφευρέσεων και καινοτομιών που παράγει κάθε χρόνο ξεπερνά κατά πολύ τον ολλανδικό μέσο όρο. Η Noord-Brabant επίσης φιλοξενεί την περιοχή του Eindhoven / Brainport, την τρίτη κορυφαία περιοχή της Ευρώπης στο τεχνολογικό πεδίο.

Υψηλή τεχνολογία, υψηλό άγγιγμα

Η Noord-Brabant ανήκει στις κορυφαίες περιφέρειες της Ευρώπης σε επίπεδο καινοτομίας. Η Noord-Brabant φιλοδοξεί να διατηρήσει και να ενισχύσει τη θέση αυτή, προκειμένου να

γίνει «η καρδιά της Ευρώπης στις έξυπνες λύσεις». Η περιφέρεια στηρίζεται σε έναν παραδοσιακό μεν, εξαιρετικά ανταγωνιστικό δε τομέα μεταποίησης, ωστόσο διαθέτει και έναν ισχυρό τομέα καινοτομίας (π.χ. υψηλή τεχνολογία, διαχείριση διακίνησης και σχεδίαση). Η παράδοση και η τεχνολογία, ο συνδυασμός υψηλής τεχνολογίας και high touch, είναι τόσο άφθονος στην Noord-Brabant που συνιστά τα θεμέλια της επιτυχίας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Για να υλοποιήσει τις φιλοδοξίες της, είναι απαραίτητο η Noord-Brabant και οι περιφερειακοί της εταίροι να εξειδικευθούν σε συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες. Επί του παρόντος, η Noord-Brabant ολοκληρώνει την προετοιμασία της για το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) 2014-2020 σε συνεργασία με τις επαρχίες Zeeland και Limburg στα νότια των Κάτω Χωρών. Με την προοπτική αυτή, δημιουργήθηκε η Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (S3). Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στους παρακάτω οικονομικούς συνεργατικούς σχηματισμούς στο πλαίσιο του νέου ΕΠ: τρόφιμα, υπηρεσίες ζωής / υγείας, βιοοικονομία, συστήματα και υλικά υψηλής τεχνολογίας, διαχείριση

Η Πανεπιστημιούπολη Υψηλής Τεχνολογίας του Eindhoven είναι το πιο έξυπνο τετραγωνικό χιλιόμετρο στις Κάτω Χώρες με περισσότερες από 100 εταιρίες και ινστιτούτα, και περίπου 8000 ερευνητές, σχεδιαστές και επιχειρηματίες που εργάζονται πάνω στην ανάπτυξη μελλοντικών τεχνολογιών και προϊόντων. Η Πανεπιστημιούπολη βοηθά να επιταχυνθεί η καινοτομία δίνοντας πρόσβαση σε εγκαταστάσεις υψηλής τεχνολογίας και διεθνή δίκτυα.

διακίνησης και συντήρηση. Η περιφερειακή διασυνοριακή συνεργασία παραμένει επίσης βασική προτεραιότητα.

Μοναδική αλληλεπίδραση

Το κλειδί για τη δημιουργία ενός επιτυχημένου επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νότιες Κάτω Χώρες και συγκεκριμένα στη Noord-Brabant δεν έχει να κάνει μόνο με το «τι κάνουμε» αλλά και με το «πώς το κάνουμε». Η στρατηγική S3 βασίζεται ρητά στις πληροφορίες που εισφέρονται από την τριπλή έλικα: κυβερνήσεις, επιχειρηματικοί φορείς και ιδρύματα γνώσης. Η Noord-Brabant έχει επεκτείνει το δίκτυο τριπλού έλικα μέσω της προσέλευσης νέων, οικονομικών εταιρών όπως νοσοκομεία, εταιρίες μεταφορών, εταιρίες ενέργειας και ομάδες ενδιαφέροντος πολιτών. Στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος 2007-2013, έχουν ξεκινήσει περισσότερα από 600 έργα από τα οποία 400 εγκαινιάστηκαν από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Ευρωπαϊκή επιχειρηματική περιφέρεια 2014

Η Noord-Brabant είναι σαφώς δεσμευμένη στην προσέγγιση τριπλού έλικα με στόχο την προώθηση ενός εξαιρετικού επιχειρηματικού κλίματος, ιδίως για ΜΜΕ. Πρόσφατα, η δέσμευση αυτή τιμήθηκε από την Επιτροπή των Περιφερειών με το αναγνωρισμένο «Ευρωπαϊκό επιχειρηματικό βραβείο 2014». Στην πορεία προς το 2020, η Noord-Brabant είναι πεπεισμένη ότι αυτή η μέθοδος τριπλού έλικα θα αποδειχθεί η σωστή προσέγγιση, ξανά.

Bert Schampers και Lieke van Alphen

Σύμβουλοι δημοσίων θεμάτων
Επαρχία Noord-Brabant

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.brabant-smartsolutions.com

► ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ

► ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020

ΜΕ ΚΥΡΙΟ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΓΚΑΙΡΗ ΕΝΑΡΞΗ

Αν και η εντατική εργασία για τη νέα προγραμματική περίοδο έχει ήδη ξεκινήσει από το 2010, έχουμε ακόμα πολλή δουλειά να κάνουμε εάν επιθυμούμε να είμαστε σίγουροι ότι η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών ταμείων θα ξεκινήσει στις αρχές του 2014. Αν και οι κανονισμοί για το πλαίσιο των ταμείων της ΕΕ αναμένεται ακόμα να εγκριθούν μισό χρόνο πριν την έναρξη της μελλοντικής προγραμματικής περιόδου, η Δημοκρατία της Τσεχίας γνωρίζει ήδη τις πρωταρχικές στρατηγικές προτεραιότητές της και το περίγραμμα της δομής μελλοντικών προγραμμάτων, με κύριο στόχο τους την προώθηση της ανάπτυξης και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Δημοκρατίας της Τσεχίας συνολικά.

Το γεγονός ότι η απτή χρήση πόρων στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο ξεκίνησε με καθυστέρηση ενός χρόνου στη Δημοκρατία της Τσεχίας δείχνει ότι η κατάλληλη και έγκαιρη προετοιμασία δεν πρέπει να υποτιμηθεί αυτή τη φορά. Η σχεδίαση για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης – Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Σε σχέση με την προετοιμασία, η αρχή αξιοποιεί συγκεκριμένα την αποκτηθείσα εμπειρία, και εφαρμόζει την αρχή της εταιρικής σχέσης. Απασχολεί επίσης ένα ευρύ φάσμα εμπειρογνομώνων και τη δική της ομάδα. Από τις αρχές του έτους έχει ξεκινήσει ένας ανεπίσημος διάλογος με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προς υποβοήθηση της προετοιμασίας της σύμβασης εταιρικής σχέσης,

δηλαδή του στρατηγικού εγγράφου για την αξιοποίηση των πόρων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου για την επόμενη περίοδο. Ένα προσχέδιο της σύμβασης εταιρικής σχέσης, το οποίο η τσεχική κυβέρνηση ήδη συζητά, πρόκειται να εξετασθεί και να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το φθινόπωρο. Εντατικές είναι οι προετοιμασίες που λαμβάνουν χώρα σε επίπεδο προγραμμάτων, ενοποιημένου μεθοδολογικού περιβάλλοντος και στρατηγικών με στόχο να προωθηθεί η σταθερότητα ανθρώπινων πόρων και να απλοποιηθεί και βελτιωθεί η διαφάνεια των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στη Δημοκρατία της Τσεχίας.

Η τσεχική σύμβαση εταιρικής σχέσης δηλώνει με σαφήνεια τις εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες, η εκπλήρωση των οποίων θα αποτελεί το στόχο της επταετούς περιόδου. Οι προτεραιότητες, που είναι επίσης και τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ανταγωνιστικότητα της Τσεχίας, μπορούν να αποδοθούν με το αγγλικό αρκτικόλεξο «4I» - υποδομές, θεσμοί, καινοτομία και ένταξη. Η υποστήριξη στους τομείς αυτούς θα βοηθήσει τη Δημοκρατία της Τσεχίας να γίνει ένας τόπος ελκυστικός για να ζεις αλλά ταυτόχρονα και για τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα.

Συνέδριο «Benefits of cohesion policy»

Το μέλλον και το παρελθόν των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων δεν διαχωρίζονται. Η πρακτική εμπειρία που αποκτήθηκε την τρέχουσα προγραμματική περίοδο χρησιμοποιείται για να προετοιμαστεί η περίοδος 2014-2020. Λαμβάνεται υπόψη η θετική εμπειρία που δείχνει ξεκάθαρα τι ήταν επιτυχημένο,

αλλά συνυπολογίζονται τα σφάλματα που προέκυψαν και δεν πρέπει να παραγνωριστούν. Στην περίπτωση αυτή, η πιο πολύτιμη εμπειρία είναι όταν μαθαίνεις από τα λάθη σου. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η πλοήγηση μέσα σε ένα τόσο σύνθετο και περίπλοκο σύστημα όπως τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία θα επιτευχθεί χωρίς μειονεκτήματα, αλλά είναι επίσης απαραίτητο να γίνει διάκριση των τυπικών σφαλμάτων από τα εσκεμμένα.

Σε αυτό συμφώνησαν και επέμειναν κατά τις τοποθετήσεις τους οι συμμετέχοντες στο συνέδριο «Benefits of cohesion policy» (Οφέλη της πολιτικής συνοχής) που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιουνίου 2013 στην Πράγα. Στο συνέδριο, οι εκπρόσωποι ευρωπαϊκών θεσμών, εθνικών δομών υλοποίησης, δικαιούχων υποστήριξης από την ΕΕ και άλλοι εμπειρογνώμονες συζητήσαν όχι μόνο τα σαφώς θετικά αποτελέσματα και επιμέρους οφέλη των ευρωπαϊκών ταμείων για τη Δημοκρατία της Τσεχίας (όπως είναι πάνω από 70 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας ή βελτίωση των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης).

Η πολιτική συνοχής εκλαμβάνεται γενικά ως μια μεγάλη ευκαιρία για μελλοντικές επενδύσεις. Πρέπει ωστόσο να δοθεί προσοχή στη μετάβαση από τον αρχικό χαρακτήρα αποζημίωσης της πολιτικής σε χαρακτήρα προώθησης της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της οικονομίας της γνώσης. Αναμένουμε ότι αυτή η μετάβαση θα γίνει αισθητή στο φάσμα των υποστηριζόμενων έργων, τα οποία απαιτούν πιο αποδοτική χρήση πόρων και πιο ορατά αποτελέσματα στη μελλοντική προγραμματική περίοδο. Η υλοποίηση μιας στρατηγικής και αποτελεσματικής διαχείρισης έργων, οι συνέργειες μεταξύ πολιτικής συνοχής και άλλων εθνικών στρατηγικών, και η τήρηση της αρχής της εταιρικής σχέσης όλων των εμπλεκόμενων αρχών στην εκτέλεσή της αποτελούν σημαντικά κομμάτια γνώσης που η Δημοκρατία της Τσεχίας θα αξιοποιήσει στο κλείσιμο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και κατά την προετοιμασία της μελλοντικής.

Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Εθνική Αρχή Συντονισμού

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

www.mmr.cz

▶ ΒΕΛΓΙΟ

▶ ΤΟ ΕΤΠΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ BRUSSELS CAPITAL

Ενόψει σημαντικών προκλήσεων, ιδίως στο πεδίο της απασχόλησης και της οικονομικής και βιώσιμης ανάπτυξης, η Περιφέρεια Brussels Capital προσπάθησε να ανταποκριθεί με τρόπους συνεπείς με τους νέους κανονισμούς και, πάνω απ' όλα, συμπληρωματικούς των δικών της πρωτοβουλιών.

Οι περιφερειακές αρχές επεδίωκαν να αποφύγουν την παγίδα της κατανομής της χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ στους συνήθεις οργανισμούς. Πρώτα απ' όλα, κάθισαν με όλους τους εταίρους γύρω από ένα τραπέζι και ανέπτυξαν μια συνεκτική αξιολόγηση της Περιφέρειας, επισημαίνοντας τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες της.

Η Περιφέρεια Brussels-Capital έχει διοργανώσει μια σειρά εκδηλώσεων όπου συζητούνται οι προκλήσεις και προτεραιότητες των μελλοντικών προγραμμάτων των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ).

Στις 15 Μαρτίου 2013, πάνω από 200 εκπρόσωποι περιφερειακών φορέων, αντιπρόσωποι και οργανισμοί συμμετείχαν στην εκδήλωση παρουσίασης της μεθόδου της εταιρικής σχέσης, με παρουσία εκπροσώπων και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μετέπειτα, στις 24 Απριλίου, περίπου 40 εμπειρογνώμονες σε διάφορους τομείς συναντήθηκαν για να παράσχουν πληροφορίες προς συζήτηση αναφορικά με τις προκλήσεις μελλοντικών προγραμμάτων που είχαν εντοπιστεί κατά την αξιολόγηση. Στη συζήτηση επισημάνθηκαν οι πιθανές συνέργειες μεταξύ των ταμείων και η ανάγκη εργασίας ανά οικονομικό κλάδο, συνδέοντας την απασχόληση και την κατάρτιση με τις επενδύσεις στη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, περισσότεροι από 100 συμμετέχοντες παρευρέθηκαν σε τρία θεματικά εργαστήρια, σχεδιασμένα στην κατεύθυνση του καθορισμού προτεραιοτήτων και μέτρων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ.

Αντί της απλής υποστήριξης σε μεμονωμένα έργα οργανισμών, η διαχειριστική αρχή επιθυμούσε να τα κατευθύνει συνολικά σε μια κοινή προσέγγιση, συγκεντρώνοντας τους εταίρους του μέλλοντος και καταδεικνύοντας τα οφέλη της συνεργασίας γύρω από δύο σημαντικά ζητήματα: ανάπτυξη ολοκληρωμένων οικονομικών τομέων και το ζήτημα της κοινωνικοοικονομικής και περιφερειακής πώλωσης.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2007-2013, μερικοί δικαιούχοι, π.χ., κατέδειξαν ποια είναι τα οφέλη όταν αποκτούν ενιαία εικόνα οι συνοικίες στο πρώην βιομηχανικό κέντρο της Περιφέρειας. Άλλοι εργάστηκαν από κοινού για να τονώσουν έξι βιομηχανικούς τομείς που σχετίζονται με το περιβάλλον, αναλύοντας τις ευκαιρίες για τη δημιουργία ή ανάπτυξη επιχειρήσεων και προσφέροντας ένα ευρύ, συντονισμένο φάσμα υποστήριξης των επιχειρήσεων στους τομείς αυτούς.

Το μικρό μέγεθος της περιφέρειας και η εγγύτητα των οικονομικών παραγόντων συνιστούν πραγματικά θετικά στοιχεία, και οι αρχές πιστεύουν ότι θα δημιουργηθούν μελλοντικά θέσεις εργασίας μέσω τόνωσης συνεργιών και υλοποίησης μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης. Έτσι θα καταστεί δυνατό να προωθηθεί η δοκιμή και ανάπτυξη νέων μεθόδων από μερικές επιχειρήσεις, να επιταχυνθεί η υιοθέτησή τους από άλλες και να διευκολυνθούν άλλες επιχειρήσεις να καταρτίσουν έγκαιρα το προσωπικό τους, το οποίο πλέον θα μπορεί να ικανοποιεί μία ανάγκη ή να

αποκρίνεται σε μια εμπορική ευκαιρία... με λίγα λόγια, να βελτιώσουν την πρόβλεψη, την απόκριση και τη συνεργασία.

Στο πνεύμα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας Brussels Capital θα είναι ανοικτό στην καινοτομία, το περιβάλλον και τη δυνατότητα ένταξης. Και η Περιφέρεια, συνεπώς, αναμένει ότι τα επιλεγόμενα έργα δεν θα περιοριστούν μόνο σε μία από τις διαστάσεις αυτές.

Ο προγραμματισμός του ΕΤΠΑ θα επικεντρωθεί στη διαδικασία αναζωογόνησης των επιλεγμένων οικονομικών τομέων ως σύνολο με αξιοποίηση συγκεκριμένων υφιστάμενων μοχλών: θα παρακολουθηθεί και υποστηρίξει μερικές πρωτοβουλίες και θα προωθήσει τη δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση με σκοπό την ενίσχυση της συνεκτικότητας των επιλεγμένων τομέων.

Προκειμένου να μην γίνει διάχυση των ταμείων, η κατανομή του ΕΤΠΑ θα προκρίνει ως προτεραιότητες τομείς που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών CO₂ ή που επιδιώκουν τη βελτίωση του ενεργειακού και περιβαλλοντικού τους αντίκτυπου και, τέλος, που δημιουργούν θέσεις εργασίας που πιθανόν να καλυφθούν από το τοπικό εργατικό δυναμικό. Ακόμα και έργα με πιο περιορισμένη τοπική απήχηση μπορούν να επιλεγούν. Ωστόσο η περιφερειακή αρχή θα προσέξει την πραγματική μόχλευση που μπορούν να παράγουν: ένα φαινόμενο μόχλευσης σε τομέα που, με αντίστοιχη τόνωση, θα μπορέσει με τη σειρά να προσελκύσει (βραχυ- και μακροπρόθεσμα) προφίλ που θα αντιστοιχούν στο διαθέσιμο εργατικό δυναμικό σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η περιφέρεια θα διασφαλίσει ακόμα ότι συμμορφώνεται με την αρχή της έξυπνης εξειδίκευσης και ότι χρησιμοποιεί και αναπτύσσει τα εργαλεία που τέθηκαν σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, όπως το Brussels Greenbizz, το μελλοντικό περιβαλλοντικό φυτώριο.

Sandrine Vandewattyne

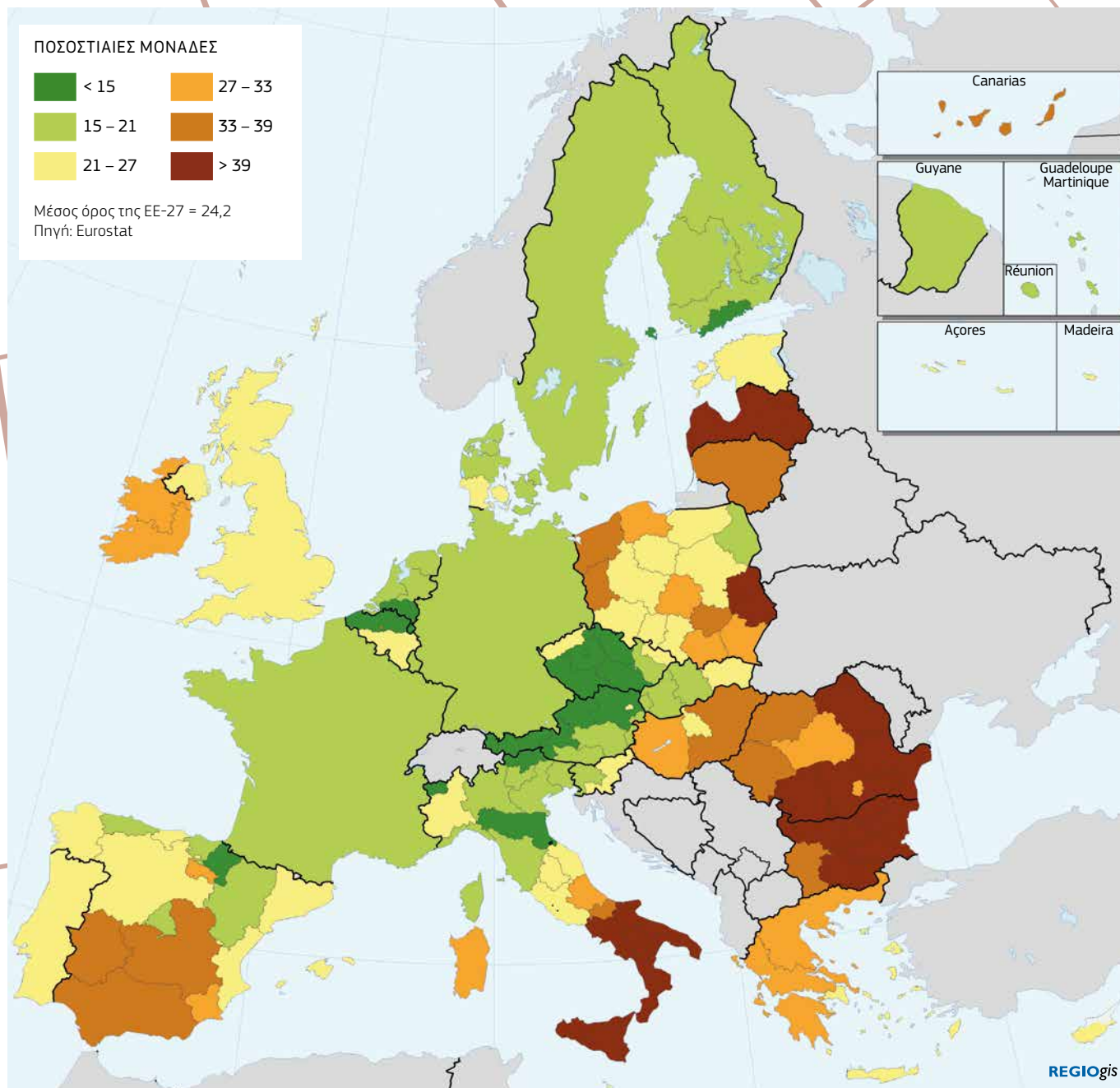
Υπεύθυνη επικοινωνίας

Περιφερειακή δημόσια υπηρεσία Βρυξελλών,
Περιφερειακός συντονιστής, Μονάδα Συντονισμού
και Διαχείρισης του ΕΤΠΑ 2007-2013

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.feder.irisnet.be

▶ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

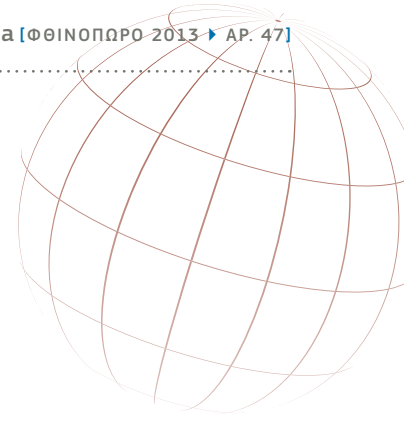
ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΑΠΟ ΦΤΩΧΕΙΑ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ, 2011

Το 2011, το υψηλότερο ποσοστό ατόμων που κινδύνευαν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό καταγράφηκε στη Βουλγαρία, τα νότια και ανατολικά της Ρουμανίας, τη Λετονία και τη νότιο Ιταλία. Τον ίδιο χρόνο, πολύ χαμηλά επίπεδα φτώχειας σημειώθηκαν στις περιφέρειες ιδιαίτερα της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Τσεχίας και της βορείου Ιταλίας.

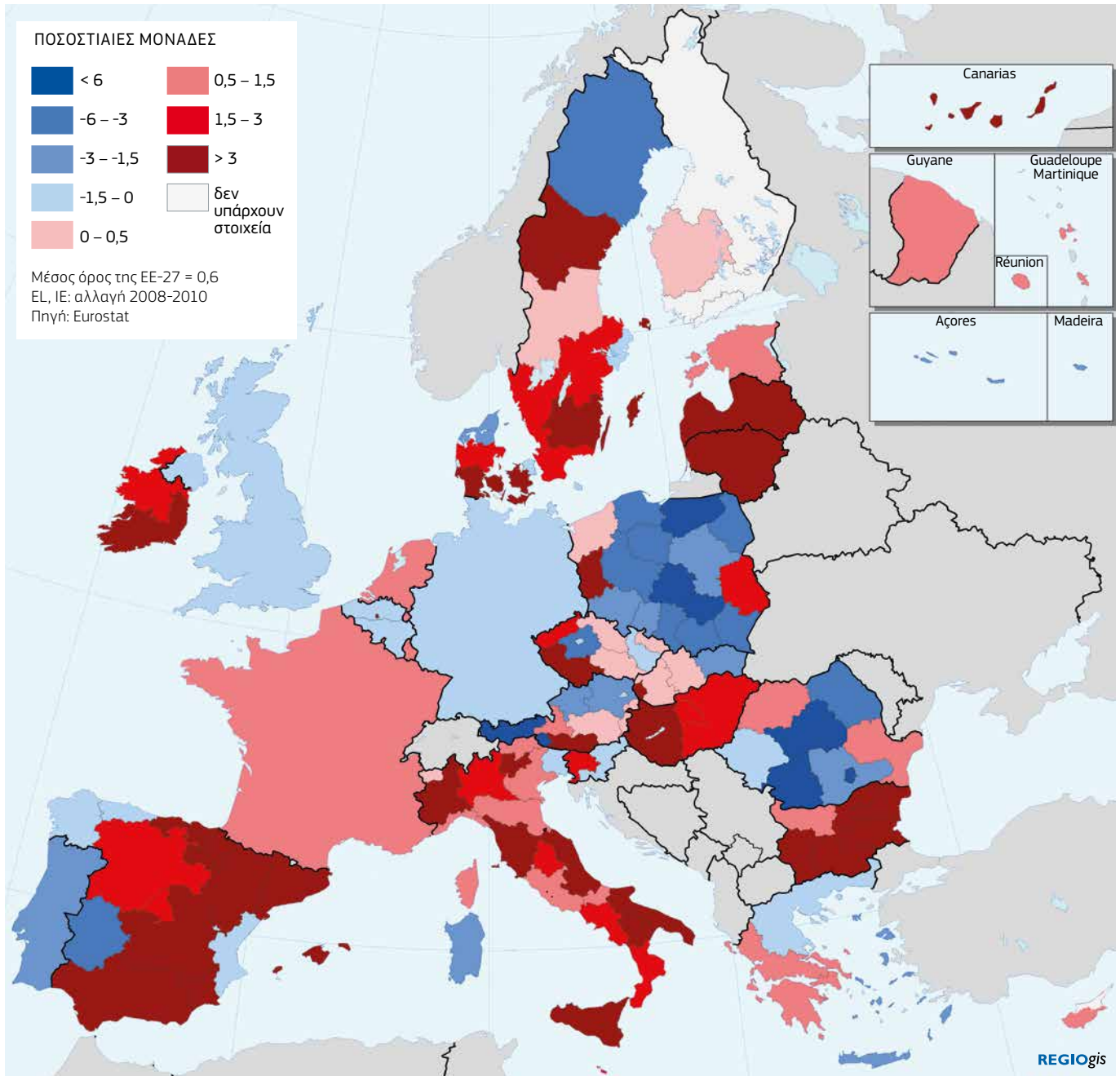
Σε επίπεδο ΕΕ, η οικονομική κρίση αύξησε τον πληθυσμό που κινδυνεύει από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό. Μεταξύ των ετών 2008 και 2011, το ποσοστό αυξήθηκε κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες. Ο αντίκτυπος θα γίνει ακόμα πιο αισθητός στο μέλλον καθώς η κρίση δεν έχει τελειώσει και τα αποτελέσματα απαιτούν χρόνο για να απορροφηθούν. ▶▶

▶ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΑΠΟ ΦΤΩΧΕΙΑ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ, 2008-2011

▶▶ Ο αντίκτυπος στον κίνδυνο από τη φτώχεια ή τον κοινωνικό αποκλεισμό ήταν ο υψηλότερος στα έξι Κράτη Μέλη που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση (Εσθονία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Λετονία, Λιθουανία και Ισπανία), αλλά εξίσου σημαντικός ήταν και στην Ιταλία και τη Βουλγαρία. Αρκετά από τα μεγάλα Κράτη

Μέλη, ωστόσο, διαπίστωσαν μόνο μικρές αυξήσεις, όπως η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ή κατέγραψαν μέχρι και μικρή μείωση στον κίνδυνο από τη φτώχεια ή τον αποκλεισμό, όπως η Πολωνία και η Ρουμανία.

▶ ΝΕΑ

[ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ]

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ 100 EURBAN

Φέτος οι OPEN DAYS θα παρουσιάσουν μια νέα οπτική διάσταση. Η έκθεση «100 Urban solutions» (100 ευρω-αστικές λύσεις), που φιλοξενείται σε μερικούς από τους χώρους των εκδηλώσεων για τις OPEN DAYS, καθώς και υπαίθρια στους δρόμους των Βρυξελλών, αποτυπώνει αστικές λύσεις που βασίζονται σε περιπτώσιολογικές μελέτες και καλές πρακτικές με δυνατότητα μεταφοράς (π.χ. διαχείριση αποβλήτων/υδάτων, δημόσιες μεταφορές, στέγαση, κλπ.), κεφαλαιοποιώντας έτσι τα επιτεύγματα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Οι φωτογραφίες και τα συνοδευτικά κείμενα θα δημοσιευθούν και ηλεκτρονικά για όσους δεν μπορέσουν να επισκεφτούν τις Βρυξέλλες.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/exhibitions.cfm

ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΜΑΣ

Περισσότερα από 120 μέλη του δικτύου INFORM των αξιωματούχων επικοινωνίας του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής συναντήθηκαν στη Βουδαπέστη στις 30-31 Μαΐου για να ανταλλάξουν εμπειρίες, να παρουσιάσουν τα αντληθέντα διδάγματα και να θεσπίσουν καλές πρακτικές.

Δύο ήταν τα θέματα που έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής: πώς θα εμπλακούν δικαιούχοι σε δραστηριότητες επικοινωνίας από την έναρξη του έργου (μια περιπτώσιολογική μελέτη από τη Μάλτα επικεντρώθηκε σε αυτό) και η προετοιμασία των στρατηγικών επικοινωνίας για την επόμενη χρηματοδοτική περίοδο (4 περιφέρειες στις Κάτω Χώρες εργάζονται από κοινού σε μια ενιαία στρατηγική).

Η ημερήσια διάταξη και όλες οι άλλες παρουσιάσεις βρίσκονται στη σελίδα εκδηλώσεων του δικτύου INFORM.

Εν τω μεταξύ, οι προετοιμασίες έχουν προχωρήσει αρκετά για το επερχόμενο συνέδριο «Telling the Story» (Λέγοντας την ιστορία) στις Βρυξέλλες στις 9-10 Δεκεμβρίου 2013.

Το μείζον αυτό συνέδριο, που συνδιοργανώνεται από τη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με τη ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, είναι αφιερωμένο στην επισήμανση της σπουδαιότητας της κοινοποίησης των επιτευγμάτων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

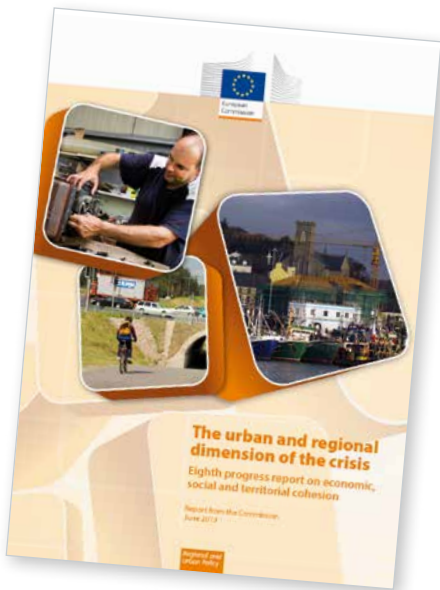
Τα πιο σημαντικά σημεία θα περιλαμβάνουν την παρουσίαση καλών πρακτικών σε επικοινωνία με τα Κράτη Μέλη, την τελική έκδοση των κανόνων ενημέρωσης και επικοινωνίας 2014-2020 και τα αποτελέσματα του Ευρωβαρομέτρου 2013 σχετικά με την «Ευαισθητοποίηση και τις αντιλήψεις των πολιτών για την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ».

Επιπρόσθετα, θα υπάρχουν εργαστήρια/πάνελ συζήτησης για επιλεγμένα ζητήματα επικοινωνίας (κοινωνικά μέσα, εκστρατείες ενημέρωσης, open days για έργα, κλπ.) και πρακτική εξάσκηση. Ο στόχος είναι η παροχή έγκαιρης, χρήσιμης τεχνογνωσίας στις διαχειριστικές αρχές, πριν την οριστικοποίηση των στρατηγικών επικοινωνίας των προγραμμάτων.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201305/index_en.cfm

8Η ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ: Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΙΟ ΠΟΛΥ ΑΠΟ ΠΟΤΕ

Μεταξύ 2008 και 2012, η ανεργία αυξήθηκε σε τέσσερις στις πέντε περιφέρειες στην ΕΕ. Επιπλέον, το ΑΕγχΠ συρρικνώθηκε σε δύο στις τρεις περιφέρειες μεταξύ 2007 και 2010. Αυτή η κρίση είχε εκτεταμένο αντίκτυπο σε περισσότερες και λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες. Ως αποτέλεσμα, οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ άρχισαν να αυξάνουν ξανά μετά από μακρά περίοδο σύγκλισης.

Αυτή η δραματική ανατροπή της κατάστασης επισημαίνεται στην 8η έκθεση προόδου για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή: «Η περιφερειακή και αστική διάσταση της κρίσης», υιοθετημένη σήμερα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αποκαλύπτει τις συγκλονιστικές μειώσεις στην περιφερειακή απασχόληση και σε Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, τιμές κατοικίας και διαθέσιμου εισοδήματος νοικοκυριών. Δείχνει ότι ενώ οι άμεσες ξένες επενδύσεις και οι όγκοι των εξαγωγών ανέκαμψαν γρήγορα από την κρίση, οι όγκοι των εισαγωγών παραμένουν σημαντικά πιο χαμηλά από τα επίπεδα προ-κρίσης.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/reports/index_en.cfm

Η EXTREMADURA ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Στις 24 Ιουνίου η ισπανική περιφέρεια της Extremadura παρουσίασε τη δική της «Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης» (RIS3) στην Επιτροπή των Περιφερειών στις Βρυξέλλες. Η Αντιπρόεδρος της περιφέρειας Cristina Teniente και ο Διευθυντής της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης Raoul Prado επεσήμανε τη σημασία της στρατηγικής αυτής ως εργαλείο για τον περιφερειακό οικονομικό μετασχηματισμό, κρίσιμο για τη βελτιστοποίηση της χρήσης πόρων κατά την περίοδο 2014-2020.

Η Extremadura συμπεριέλαβε τη στρατηγική της για την έξυπνη εξειδίκευση στο πλαίσιο της στρατηγικής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, με τον τίτλο ONE (Οργανώνοντας μια Νέα Extremadura), καθιστώντας τη μία από τους κύριους πυλώνες της περιφερειακής οικονομικής δομής της. Η στρατηγική επικεντρώνεται σε τέσσερα θέματα: μακροχρόνια διαχείριση φυσικών πόρων, υψηλής προστιθέμενης αξίας βιομηχανίες τροφίμων, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τουρισμός στη βάση της ποιότητας ζωής. Αυτά τα τέσσερα θέματα θα αποτελέσουν το σημείο αφετηρίας για μια στρατηγική που είναι αρκετά ευέλικτη για να αναθεωρείται και να τροποποιείται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, προκειμένου να επιτραπεί με τον καλύτερο τρόπο να τονωθούν τα δυνατά σημεία της περιφέρειας.

Η παρουσίαση επεσήμανε επίσης τον τρόπο με τον οποίο η ανάπτυξη της στρατηγικής ενέπλεξε ενεργά τοπικούς παράγοντες μέσω ενός φόρουμ που οργανώθηκε το Φεβρουάριο 2013 με παρουσία περισσότερων από 500 πολιτών, ακαδημαϊκών, επιχειρηματιών και εκπροσώπων τοπικών αρχών, προκειμένου να βοηθηθεί ο καθορισμός μελλοντικών προτεραιοτήτων. Το επόμενο βήμα θα είναι η υποβολή της στρατηγικής RIS3 προς έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως τμήμα των *εκ των προτέρων* όρων για τα Κράτη Μέλη.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

<http://one.gobex.es>

Συνολικό κόστος:
3 496 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
1 000 000 EUR

▶ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΓΓΛΙΑ, ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

▶ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΑΙΣΘΗΤΗΡΑΣ

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΕΙ ΠΟΡΟΥΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Οι απώλειες νερού από τις υπόγειες σωληνώσεις κοστίζουν εκατομμύρια σε διαρροές. Η βρετανική εταιρία Syrinix Ltd έχει αναπτύξει ένα έξυπνο σύστημα παρακολούθησης σωληνώσεων ύδρευσης για τον εντοπισμό διαρροών και ειδοποίησης των συνεργείων επιδιόρθωσης.

Με έδρα το Norwich, Ηνωμένο Βασίλειο, η Syrinix είναι μια νέα ΜΜΕ που έχει αναπτύξει συσκευές προηγμένων αισθητήρων και επεξεργασίας σήματος για την παρακολούθηση του δικτύου ύδρευσης.

Η ανάπτυξη της εταιρίας έχει υποστηριχθεί με χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου από το Ταμείο καινοτομίας στη μειωμένη χρήση άνθρακα, μια τοπική εταιρία αρχικού επιχειρηματικού κεφαλαίου που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), η οποία χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου ανέρχεται σε 810 000 GBP (1 εκατ. EUR) για τη Syrinix. Το LCIF επενδύει πάντα παράλληλα με ιδιωτικές συν-επενδύσεις. Μπορεί επίσης να συγκεντρώσει και αντιστοιχίσει απαραίτητες συν-επενδύσεις για έργα από άλλους επενδυτικούς «αγγέλους».

Το 2010 η Syrinix ξεκίνησε το TrunkMinder, ένα έξυπνο σύστημα παρακολούθησης σωληνώσεων ύδρευσης που χρησιμοποιεί αισθητήρες τοποθετημένους ανά 500 έως 750 μέτρα κατά μήκος των συστημάτων σωληνώσεων. Οι αισθητήρες εντοπίζουν μικροσκοπικές διαρροές και μετά μεταδίδουν μια αυτόματη ειδοποίηση απευθείας στο αντίστοιχο δίκτυο κοινής ωφελείας, που μπορεί να επιδιορθώσει τη διαρροή πριν σπάσει ο αγωγός ή χαθεί περισσότερο νερό.

Το έξυπνο σύστημα παρακολούθησης χρησιμοποιείται ήδη από δίκτυα ύδρευσης σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο και εξοικονομεί εκατομμύρια σε χρόνο, εργασία και πόρους.

Το TrunkMinder παρέχει στους υπεύθυνους υποδομών τις βασικές ειδοποιήσεις για το σημείο της διαρροής – με ακρίβεια μέτρου – ως μια έγκαιρη προειδοποίηση για την αποτροπή καταστροφικών αστοχιών στα δίκτυα και στιγμιαίους συναγερμούς σε περίπτωση σπασίματος.

Η Syrinix έχει επίσης αναπτύξει το TransientMinder, το οποίο μειώνει τις βλαβερές επιπτώσεις των μεταβολών πίεσης. Ενέργειες όπως το κλείσιμο βαλβίδων ή το ταχύ άνοιγμά τους μπορεί δυνητικά να προκαλέσει ζημιά, καθώς οι μεταβολές πίεσης προκαλούν καταπόνηση και μερικές φορές καταστροφικές ζημιές σε άλλα εξαρτήματα του τοπικού δικτύου αγωγών.

Τα τελευταία δύο χρόνια, η Syrinix έχει αναδειχτεί σε εξειδικευμένη εταιρία με ηγετική θέση στην τεχνολογία διαχείρισης υποδομών ύδρευσης και διαπραγματεύεται με εταιρίες κοινής ωφελείας σε Αυστραλία, ΗΠΑ, Μέση Ανατολή και Άπω Ανατολή.

Το LCIF προβαίνει σε επενδύσεις αρχικού επιχειρηματικού κεφαλαίου σε ΜΜΕ στην Ανατολική Αγγλία που αναπτύσσουν νέα και καινοτόμα προϊόντα με τρόπο περιβαλλοντικά ευαίσθητο και με μειωμένη χρήση άνθρακα. Το Ταμείο λειτουργεί με 20,5 εκατ. GBP (25,3 εκατ. EUR) από το ΕΤΠΑ που συνδυάζεται με περισσότερα από 17 εκατ. GBP (21 εκατ. EUR) επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα – δημιουργώντας έτσι ένα σύνολο επενδύσεων που ξεπερνά τα 50 εκατ. GBP (61,7 εκατ. EUR) στην Ανατολική Αγγλία. Το Ταμείο έχει ορίζοντα λειτουργίας μέχρι το Δεκέμβριο 2015.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

www.syrinix.com
www.lowcarbonfund.co.uk

▶ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ

▶ **ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΑ**

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ

Συνολικό κόστος:
10 295 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
1 153 000 EUR

Το Barbate, που βρίσκεται στο Cádiz της νοτίου Ανδαλουσίας, είναι ένας από τους δήμους που επλήγη πιο σφοδρά από την ανεργία στην Ισπανία. Με την οικονομία του να βασίζεται στην αλιεία και τον τουρισμό, το Barbate διέρχεται μία από τις πιο δύσκολες περιόδους που έχει βιώσει ποτέ.

Ωστόσο, από το 2009 η πόλη έχει φιλοξενήσει μία από τις πιο σημαντικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στην Ανδαλουσία, τη Light Environment Control SL (LEC), μια εταιρία που, με την υποστήριξη ταμείων της ΕΕ, οδήγησε σε σημαντική βελτίωση της πληγείσας τοπικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκαν 82 άμεσες θέσεις εργασίας, η πλειονότητα των οποίων για μηχανικούς υψηλής εξειδίκευσης, γεγονός που βοηθά επίσης στη συγκράτηση των ταλαντούχων Ανδαλουσιανών οι οποίοι, δίχως αυτό το έργο, δεν θα μπορούσαν να χτίσουν τη σταδιοδρομία τους στην Ισπανία.

Η LEC ιδρύθηκε το 2009 μετά από τέσσερα χρόνια έρευνας στην ανάπτυξη ενός πιο αποδοτικού και λιγότερο δαπανηρού συστήματος φωτισμού. Η δημόσια διοίκηση και οι επιχειρήσεις αναγνωρίζουν ότι ο φωτισμός αποτελεί ένα από τα υψηλότερα πάγια κόστη τους.

Το 2007 κατά τη διάρκεια της φάσης έρευνας, η LEC φώτισε την πρώτη ευρωπαϊκή πόλη που χρησιμοποίησε τεχνολογία LED με τηλεχειρισμό. Η θετική απόκριση φορέων της διοίκησης και επιχειρήσεων ενθάρρυνε την εταιρία να προχωρήσει περαιτέρω και να πραγματοποιήσει έρευνα, να σχεδιάσει και να κατασκευάσει τα δικά της φώτα.

Το 2009 ξεκίνησε η κατασκευή ενός κέντρου E&A+K (έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία) και παραγωγής τεχνολογίας LED. Το κτίριο των 6 500 τ.μ. στεγάζει ένα κέντρο κατεργασίας, έναν «λευκό θάλαμο» ηλεκτρονικών, χώρο βαφής, χώρο τοποθέτησης ετικέτας για φωτεινότητα και ένα χώρο συναρμολόγησης.

Τα φώτα LED μειώνουν σημαντικά την κατανάλωση ενέργειας και, κατά συνέπεια, τη σχετική δαπάνη. Είναι 100% ανακυκλώσιμα και, σε αντίθεση με το συμβατικό φωτισμό, δεν περιέχουν ρυπογόνες ουσίες όπως μόλυβδος, κάδμιο ή υδράργυρο. Επιπλέον, δεν παράγουν υπέρυθρες ή υπεριώδεις ακτίνες και λιγότερη θερμότητα, με αποτέλεσμα τη μικρότερη σπατάλη ενέργειας και περιορισμένη κατανάλωση πόρων κλιματισμού.

Χάρη στην αποκτηθείσα εξειδίκευσή της, η LEC έχει αναπτύξει εσωτερικές και εξωτερικές λύσεις φωτισμού, καθώς και το κατοχυρωμένο λογισμικό StelUrban, για τον έλεγχο του δημόσιου φωτισμού. Με αυτό, ο φωτισμός προσαρμόζεται στις ανάγκες σε πραγματικό χρόνο, επιτυγχάνοντας έτσι επιπλέον εξοικονόμηση ενέργειας. Το λογισμικό φιλοξενείται στο νέφος (cloud) και άρα είναι προσβάσιμο από οποιαδήποτε κινητή συσκευή. Επιπλέον, διαθέτει σύστημα συναγερμού που ειδοποιεί τους χρήστες για πιθανές μη εξουσιοδοτημένες συνδέσεις ή κατανάλωση, ή κάποια άλλη δυσλειτουργία στην εγκατάσταση.

Ο έλεγχος σε όλη τη διαδικασία παραγωγής επιτρέπει στην εταιρία να προσαρμόσει λύσεις ειδικά στις ανάγκες των πελατών. Η LEC θεωρείται σήμερα ο κορυφαίος κατασκευαστής LED στην Ανδαλουσία και ένας από τους μεγαλύτερους στην Ισπανία. Εκτελεί έργα φωτισμού σε χώρες όπως Μεξικό, Βραζιλία, Περού και Μαρόκο, ενώ έχει λάβει το βραβείο καινοτομίας του Πανεπιστημίου Σεβίλλης και το αριστείο του Περιφερειακού Συμβουλίου της Ανδαλουσίας στην κατηγορία της καινοτομίας και των επιστημονικών επιτευγμάτων.

▶ **ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ**<http://www.lecsl.com/web/?lan=en>

▶ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

▶ ΜΟΙΡΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΜΜΕ

Συνολικό κόστος:
1 995 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
1 567 000 EUR

Το έργο FIN-EN βοηθά τα Κράτη Μέλη να μοιραστούν πληροφορίες και καλές πρακτικές στη χρήση χρηματοοικονομικών εργαλείων και ιδιωτικής χρηματοδότησης για την υποστήριξη ΜΜΕ.

Τα χρηματοοικονομικά εργαλεία (FEI) είναι μια επιλογή που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα Κράτη Μέλη για την υλοποίηση στόχων πολιτικής. Υπάρχουν σε διάφορες μορφές όπως δάνεια, εγγυήσεις δανείων, μετοχικό κεφάλαιο, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου και μικροχρηματοδότηση. Επιτρέπουν σε Κράτη Μέλη να εμπλέξουν κεφάλαια του ιδιωτικού τομέα και να χρησιμοποιήσουν πιο αποδοτικά πόρους του δημόσιου τομέα στην υλοποίηση έργων.

Εάν χρησιμοποιηθούν με τις σωστές προϋποθέσεις και ορθό τρόπο, τα χρηματοοικονομικά εργαλεία μπορούν να παίξουν βασικό ρόλο στη μεγιστοποίηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας στην υλοποίηση περιφερειακής πολιτικής – μια σαφής προτεραιότητα στο τρέχον οικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον. Πρόσφατα δεδομένα δείχνουν ότι κάθε ευρώ δημόσιων πόρων δημιουργούσε μόχλευση μεταξύ ενός και δύο ευρώ σε δάνεια, μεταξύ ενός και τριών ευρώ σε επενδύσεις εισφοράς κεφαλαίου και μεταξύ ενός και οκτώ ευρώ σε εγγυημένα δάνεια.

Στο έργο FIN-EN «Κοινή χρήση μεθοδολογιών σχετικά με χρηματοοικονομικά εργαλεία για επιχειρήσεις» συμμετέχουν 13 εταίροι από 13 χώρες και ο στόχος είναι να αναλυθεί και να κοινοποιηθεί η εμπειρία των περιφερειακών και εθνικών αρχών σε όλη την Ευρώπη, έτσι ώστε να γίνει πιο αποτελεσματική η χρήση χρηματοοικονομικών εργαλείων.

Στο πλαίσιο του έργου με επικεφαλής την ιταλική Finlombarda S.p.A., ένα ίδρυμα συνεργαζόμενο με την Περιφέρεια της Λομβαρδίας, και με χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος INTERREG IVC της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας,

δημιουργήθηκε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο χρηστών FEI για την παροχή μιας πλατφόρμας διαλόγου για κάθε φάση της διαδικασίας υλοποίησης – προγραμματισμός, υλοποίηση και παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων – προκειμένου να βρεθούν συγκεκριμένες λύσεις σε παρεμφερή προβλήματα.

Αναπτύσσεται μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων με πληροφορίες για χρηματοοικονομικά εργαλεία που έχουν υλοποιήσει εταίροι. Αναλύθηκε η εμπειρία στη χρήση περίπου 45 χρηματοοικονομικών εργαλείων – 6 σχήματα εγγυήσεων, 10 σχήματα δανείων, 13 σχήματα μετοχικού κεφαλαίου και 16 μεικτά.

Έχει σχεδιαστεί μια ιστοσελίδα προκειμένου να είναι άμεσα διαθέσιμες οι πληροφορίες για τα διάφορα χρηματοοικονομικά εργαλεία. Θα παρέχει επίσης οδηγίες για τα χρηματοοικονομικά εργαλεία με έμφαση στις παγίδες προς αποφυγή, τις βέλτιστες πρακτικές προς υιοθέτηση και σαφείς κανόνες σχετικά με τη ανάπτυξη και υλοποίηση χρηματοοικονομικών εργαλείων, καθώς και την εμπλοκή πιθανών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων.

Η συνεργασία και η ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των συμμετεχόντων προωθείται μέσω της οργάνωσης θεματικών ομάδων εργασίας, επισκέψεων μελέτης και τη διάχυση πληροφοριών.

Οι νέοι κανονισμοί για τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία για την περίοδο 2014-2020 πιέζουν προς την ευρύτερη υιοθέτηση FEI στο πλαίσιο των πολιτικών συνοχής. Η εμπειρία που αποκτήθηκε μέσω του έργου διάρκειας τριών ετών που τρέχει μέχρι τον Δεκέμβριο 2014 θα βοηθήσει στην προώθηση της πιο εκτεταμένης χρήσης τέτοιων χρηματοοικονομικών μέσων στην επόμενη προγραμματική περίοδο και την παροχή υποστήριξης σε μεγαλύτερο αριθμό ΜΜΕ.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.fin-en.eu

Συνολικό κόστος:
1 844 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
464 000 EUR

► STŘEDNÍ ČECHY, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ

► ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΙΑ ΕΠΑΝΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΜΗ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΩΝ ΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Το επαγγελματικό και πρακτικό κέντρο στο Kladno-Vrapice, Δημοκρατία της Τσεχίας, βοηθά στην παροχή σε μη προνομιούχα παιδιά πρακτικών δεξιοτήτων και ενός πιστοποιητικού μαθητείας που θα τα βοηθήσει να μπουν στην αγορά εργασίας.

Πρόκειται για ένα σχολείο σε βιομηχανική περιοχή στα περίχωρα της μητροπολιτικής ζώνης της Πράγας το οποίο εκσυγχρονίστηκε και ανακατασκευάστηκε προκειμένου να γίνει ένα αποτελεσματικό και σύγχρονο ίδρυμα κατάρτισης που μπορεί να βοηθήσει τους νέους στο περιθώριο της κοινωνίας να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και να βρουν δουλειά.

Το επαγγελματικό και πρακτικό κέντρο (Odborné učiliště a Praktická škola) στο Kladno-Vrapice υπέστη μείζονα ανακαίνιση που περιελάμβανε την ανακατασκευή 750 τ.μ. στη στέγη του σχολείου προκειμένου να φιλοξενηθούν αίθουσες διδασκαλίας στο υπερώο και η προσθήκη σημαντικών νέων σχολικών υποδομών.

Προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι εργασίες ανακαίνισης, το σχολείο έλαβε 47,7 εκατ. CZK από μια σειρά προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων επιχορήγηση 12 εκατ. CZK από το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΤΠΑ για την Περιφέρεια της Κεντρικής Βοημίας.

Το σχολικό συγκρότημα περιλαμβάνει πλέον ένα ειδικό συμβουλευτικό κέντρο, ένα σχολικό γραφείο και επίσης έξι νέες αίθουσες διδασκαλίας για τους μαθητές και τους δασκάλους τους. Επιπλέον των πρόσθετων σχολικών αιθουσών κάτω από τη στέγη, το σχολείο διαθέτει πλέον μια κουζίνα τελευταίας τεχνολογίας όπου οι μαθητεύομενες νοσοκόμες μπορούν, π.χ., να μάθουν την προετοιμασία ζεστών γευμάτων ή να ετοιμάσουν ροφήματα.

Για λογαριασμό σπουδαστών με αναπηρία χτίστηκε είσοδος δίχως μπάρες, εξοπλισμένη με ανελκυστήρα που διευκολύνει την πρόσβαση και τους επιτρέπει να σπουδάσουν για τη λήψη ενός πιστοποιητικού μαθητείας ως κηπουροί ή ηλεκτρολόγοι.

Τα προγράμματα μαθητείας προσφέρονται προκειμένου να καταρτιστούν οι φοιτητές ως ξυλουργοί, ηλεκτρολόγοι, ανθοπώλες, νοσοκόμοι, επισιτιστές, ζωγράφοι και διακοσμητές, σιδεράδες, χτίστες, κλπ.

Το σχολείο φιλοξενεί σπουδαστές από οικογένειες που έχουν λάβει μόνο βασική εκπαίδευση όπως οι Ρομά, έτσι ώστε να έχουν μια ευκαιρία να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες. Για να υποβοηθηθεί η ένταξη κοινωνικά μη προνομιούχων ομάδων, είναι επίσης σημαντικό να δίνεται πρόσβαση σε οικονομικές και ποιοτικές υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας. Αυτό το σχολείο αποτελεί τμήμα ενός σύνθετου δικτύου διάσωσης.

Το σχολείο αναμένεται να βελτιώσει τα επίπεδα τοπικής απασχόλησης μέσω της μείωσης του αριθμού ανέργων που έχουν λάβει μόνο βασική εκπαίδευση.

«Αναζητούμε τους καλύτερους τρόπους προκειμένου “να κινήσουμε τους σπουδαστές προς τα εμπρός”, να τους ενθαρρύνουμε να γίνουν άτομα αξιοσέβαστα, να αποκτήσουν δεξιότητες και μια καλή εργασία. Φιλοδοξούμε να αναπτύξουμε ένα σύγχρονο σχολείο, το οποίο θα μπορεί να ανταγωνιστεί εντός της ΕΕ μέσω της ποιότητας των εγκαταστάσεών του και των μεθόδων διδασκαλίας», λέει η διευθυντής του σχολείου, Ivana Sedláková.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
www.ouvrapice.cz

▶ «ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ» ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ, 2007-2013

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΡΙΣΗΣ;

Έφτασε η ώρα να ξεκινήσει ο σχεδιασμός της «εκ των υστέρων» αξιολόγησης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Η νομική απαίτηση συνίσταται στην ολοκλήρωση της αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος του 2015. Οι Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, και Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης συντονίζουν μια σειρά θεματικών αξιολογήσεων που εξετάζουν μια σειρά πτυχών της υλοποίησης και των επιπτώσεων της πολιτικής συνοχής.

Για την προγραμματική περίοδο 2000-2006, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης διενέργησε μια «εκ των υστέρων» αξιολόγηση, που περιελάμβανε 19 διαφορετικά πακέτα εργασίας σε μια περίοδο 5 ετών, με έτος ολοκλήρωσης το 2012. Αυτή τη φορά η άσκηση θα είναι περισσότερο επικεντρωμένη. Μερικά από τα ερωτήματα που προέκυψαν από την αξιολόγηση 2000-2006 θα διερευνηθούν εις βάθος, ενώ θα εξετασθούν και νέοι τομείς.

Δεδομένου ότι η τρέχουσα προγραμματική περίοδος δεν θα έχει ολοκληρωθεί καθώς θα εξελίσσεται η αξιολόγηση, θα δοθεί λιγότερη προσοχή σε τομείς παρέμβασης όπου ο αντίκτυπος χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να γίνει αισθητός (π.χ. υποδομές).

Μερικά από τα κύρια ερωτήματα για την αξιολόγηση θα είναι:

- ▶ Ποιος ήταν ο αντίκτυπος που είχε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το ταμείο συνοχής; Τι συνέβη στην περιφερειακή πολιτική κατά τη διάρκεια της κρίσης; Κατάφεραν τα προγράμματα της περιφερειακής πολιτικής να διατηρήσουν τις αναπτυξιακές επενδύσεις κατά την περίοδο αυτή; Τι μας λέει η κρίση σχετικά με τα δυνατά σημεία διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης στα διάφορα Κράτη Μέλη;
- ▶ Τι υποστηρίζει το ΕΤΠΑ στους τομείς των ΜΜΕ και της καινοτομίας; Αυτές οι παρεμβάσεις είναι εκείνες που η οικονομική βιβλιογραφία προτείνει ως πιο αποτελεσματικές; Τι στοιχεία υπάρχουν για τα αποτελέσματα αυτών των παρεμβάσεων;
- ▶ Παρέχει το ΕΤΠΑ υποστήριξη σε μεγάλες επιχειρήσεις; Αν ναι, με ποιο σκοπό και ποιος είναι ο αντίκτυπος;

Επιτυχημένα έργα υποστήριξης επιχειρήσεων με χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ (αριστερά προς δεξιά): Ερευνητικό κέντρο αναγεννητικών θεραπειών – Συνεργατικός σχηματισμός αριστείας, Σαξονία, Γερμανία. Οικολογικό φυτώριο επιχειρήσεων Ravensbourne, Λονδίνο, ΗΒ. BIC Γρανάδα, μέρος του προγράμματος κινήτρων για την ανάπτυξη καινοτομίας και επιχειρήσεων, Ανδαλουσία, Ισπανία.

- ▶ Ποιο είναι το σκεπτικό και ποια τα πρώιμα αποτελέσματα των σχημάτων κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου που ιδρύθηκαν με υποστήριξη από το ΕΤΠΑ; Ποιο είναι το κόστος;
- ▶ Ποιες υποδομές μεταφορών και περιβάλλοντος κατασκευάστηκαν με υποστήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία; Με βάση την πρότερη εμπειρία, θα είναι βιώσιμα από χρηματοοικονομικής πλευράς;
- ▶ Με ποιον τρόπο έχουν επενδύσει τα διαρθρωτικά ταμεία στην ενεργειακή απόδοση και ποιες ήταν οι επιπτώσεις; Ποια Κράτη Μέλη ήταν επιτυχημένα, για ποιο λόγο και ποια εμπόδια αντιμετώπισαν τα άλλα;
- ▶ Ποιο είναι το σκεπτικό των επενδύσεων στον τουρισμό, τον πολιτισμό, τη φυσική κληρονομιά και τις δημιουργικές βιομηχανίες; Ποιοι είναι οι κύριοι τύποι επενδύσεων και τι στοιχεία υπάρχουν για την αποτελεσματικότητά τους;
- ▶ Τι έχουν πετύχει τα προγράμματα Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ιδίως στους τομείς της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας, προστασίας του περιβάλλοντος και μεταφορών; Πώς επηρέασαν τα διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα την ανάπτυξη πολιτικών σε όλη την ΕΕ;
- ▶ Ποιες στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης υποστηρίζονται από τα διαρθρωτικά ταμεία; Ποιος είναι ο ρόλος των επενδύσεων στις κοινωνικές υποδομές;

Στα τέλη του 2015 θα συνταχθεί συγκεφαλαιωτική έκθεση και θεματικές εκθέσεις για κάθε τμήμα της αξιολόγησης καθώς και εκθέσεις χωρών και περιφερειών, που θα είναι διαθέσιμες μέσω ηλεκτρονικών χαρτών.

Οι προς εφαρμογή μέθοδοι θα περιλαμβάνουν ανασκοπήσεις της βιβλιογραφίας, ανάλυση δεδομένων, περιπτώσιολογικές μελέτες, έρευνες, μακρο- και τομεακά οικονομικά μοντέλα. Ως πρώτο βήμα, η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης ξεκίνησε μια αξιολόγηση των δεδομένων που υποβάλλονται από τις διαχειριστικές αρχές στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης. Έτσι, θα ενισχυθεί η ευρωστία των επόμενων πακέτων εργασίας της αξιολόγησης και επίσης θα

βοηθηθούν όσοι έχουν την ευθύνη για τη σχεδίαση των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της αξιοπιστίας των δικών τους συστημάτων παρακολούθησης.

Συμβάλλοντας περαιτέρω στην ανάλυση και στα ευρήματα της αξιολόγησης, θα πραγματοποιηθεί σειρά διαβουλεύσεων στη διάρκεια της διαδικασίας – με ακαδημαϊκούς εμπειρογνώμονες, ειδικούς επί θεμάτων και όσους έχουν την ευθύνη της σχεδίασης και υλοποίησης της πολιτικής στα 28 Κράτη Μέλη. Μέσω του διαλόγου αυτού, η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης αναμένει τα Κράτη Μέλη και οι περιφέρειες να κάνουν κτήμα τους τα ευρήματα της αξιολόγησης και να τα συνοπολογίσουν στα προγράμματα 2014-2020 – τα οποία στα τέλη του 2015 θα βρίσκονται σε πολύ πρώιμο στάδιο υλοποίησης.

Η «εκ των υστέρων» αξιολόγηση 2000-2006 επηρέασε ιδιαίτερα τη σχεδίαση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Τα ευρήματα της αξιολόγησης εξηγούν το σκεπτικό πίσω από την επικέντρωση σε συγκεκριμένους στόχους – ειδικά σε εθνικό ή περιφερειακό πλαίσιο, την απαίτηση για δείκτες αποτελεσμάτων που εκφράζουν το στόχο αυτό με σημείο αναφοράς και στόχο – τη χρήση κοινών δεικτών με συμφωνημένους ορισμούς, την αποσαφήνιση των ρόλων παρακολούθησης και αξιολόγησης και την απαίτηση προς τις διαχειριστικές αρχές να προβούν σε αξιολογήσεις αντίκτυπου. Η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης αναμένει ότι αυτή η «εκ των υστέρων» αξιολόγηση θα παράσχει περαιτέρω γνώσεις σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της σχεδίασης και του αντίκτυπου της πολιτικής συνοχής.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

7-10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (ΒΕ)

OPEN DAYS 2013

28-29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

_Βουκουρέστι (RO)

2^ο Ετήσιο Φόρουμ για τη στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Οι Περιφέρειες ως μηχανές για νέα ανάπτυξη μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης

9-10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (ΒΕ)

**Συνέδριο
«Telling the story»**

6-7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014

_Αθήνα (ΕΛ)

Συνέδριο για τη στρατηγική της ΕΕ για την Περιφέρεια Αδριατικής και Ιονίου

31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2014

_Βρυξέλλες (Βέλγιο)

RegioStars

Περισσότερες πληροφορίες για αυτές τις εκδηλώσεις θα βρείτε στο κεφάλαιο Ημερολόγιο της ιστοσελίδας του Info regio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_el.cfm

**ΓΝΩΣΤΟ-
ΠΟΙΗΣΤΕ
ΤΙΣ ΑΠΟ-
ΨΕΙΣ ΣΑΣ**

Θα θέλαμε να ακούσουμε τι έχετε να μας πείτε σχετικά με τα επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής στην περιφέρειά σας, επισημαίνοντας αποτελέσματα και απτά οφέλη για πολίτες, καθώς και τις απόψεις σας για τις προετοιμασίες της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Επιλεγμένες συμμετοχές θα περιληφθούν στην επόμενη έκδοση του περιοδικού *Panorama*. Στείλτε τις προτάσεις σας (έως 600-700 λέξεις) στη διεύθυνση:

regio-panorama@ec.europa.eu

■ Υπηρεσία Εκδόσεων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Γενική Διεύθυνση Περιφερειακών και Πολεοδομικών Πολιτικών
Επικοινωνία – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
Ιστότοπος: regio-panorama@ec.europa.eu
Επικοινωνία: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_el.cfm

